

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	51463 Геосистеми та георизики
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	51463
Назва ОП	Геосистеми та георизики
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Федорончук Наталя Олександрівна, Холодько Анастасія Ростиславівна, Пацева Ірина Григорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	28.01.2026 р. – 30.01.2026 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://terra.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/vidomosti-pro-samooczinyuvannya-osvitnoyi-programy-geosystemy-ta-georyzyky.pdf
Програма візиту експертної групи	https://terra.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/programa-onlajn-vizytu-ekspertnoyi-grupy.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

ОП за спеціальністю 103 «Науки про Землю» ЧНУ відповідає вимогам Стандарту вищої освіти, чинного законодавства України, має чітко сформульовану мету, логічну структуру та забезпечує досягнення визначених програмних результатів навчання. Її зміст охоплює базову й фахову підготовку у сфері аналізу геосистем, оцінки георизиків, моніторингу довкілля, ландшафтного планування та раціонального природокористування, реалізуючи інноваційний підхід і регіональну специфіку підготовки фахівців. Програма структурована відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» і Стандарту за спеціальністю 103. Загальний обсяг складає 240 кредитів ЄКТС, із яких 74,2% становлять обов'язкові компоненти та 25,8% — вибіркові. Усі компоненти логічно пов'язані, а послідовність їх вивчення обґрунтована в структурно-логічній схемі. Навчальний процес забезпечено актуальними методиками, включаючи інтерактивне, польове, проблемне та дистанційне навчання. Практична підготовка передбачає проходження навчальних і виробничих практик, загальним обсягом 19 кредитів, які дозволяють закріпити знання в реальному професійному середовищі. Університет створив належні умови для реалізації програми: забезпечено доступ до сучасного програмного забезпечення (ArcGIS, QGIS, MS365), обладнаних лабораторій, бібліотеки, інституційного репозитарію, платформи Moodle. Студенти мають змогу користуватися спеціалізованим обладнанням, зокрема метеостанціями, БПЛА, сейсмографами, а також ресурсами кафедрального ютуб-каналу. Інфраструктура є безпечною та інклюзивною. Програма ґрунтується на принципах студентоцентризму та академічної свободи: здобувачі мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію шляхом вибору дисциплін, тем курсових і кваліфікаційних робіт, баз практик. Система вибору є прозорою та цифровізованою, реалізується через платформу «Цифровий університет», підтримується силабусами та консультаціями з викладачами. Здобувачі високо оцінюють можливості для вибору та участь у формуванні власної траєкторії навчання. Участь стейкхолдерів у розробці, оновленні та оцінюванні якості програми підтверджується на всіх етапах. Роботодавці залучені до проходження практик, гостьових лекцій, рецензування ОП, надають рекомендації щодо змісту. Студенти беруть участь в опитуваннях, результати яких враховуються при перегляді компонентів ОП. Органи студентського самоврядування є повноправними партнерами у внутрішній системі якості. Освітні середовище є публічним, відкритим, усі документи щодо ОП, навчальні плани, силабуси, результати опитувань, зміни до програми — доступні на сайтах ЗВО та кафедри. ОП пройшла громадське обговорення, а результати подані у відкритому форматі. Таким чином, експертна група підтверджує, що ОП відповідає всім критеріям акредитації, забезпечує якісну підготовку фахівців у сфері наук про Землю, враховує сучасні виклики, інтегрується в європейський освітній простір і має потенціал до подальшого розвитку.

Недоліки

Водночас під час аналізу освітньої програми «Геосистеми та георизики» експертною групою виявлено окремі недоліки організаційного та структурного характеру, що не мають системного впливу на якість підготовки здобувачів, однак потребують удосконалення. Зокрема, в описі освітньої програми недостатньо розкрито зміст предметної області: фактично подано лише назви галузі знань, спеціальності та самої програми без деталізованого опису її змісту, об'єктів вивчення, теоретичних засад та професійної специфіки відповідно до вимог Стандарту вищої освіти. Це знижує інформативність документа та ускладнює повне розуміння унікальності програми зовнішніми стейкхолдерами. Крім того, перелік вибіркових освітніх компонентів у тексті ОП подано у вигляді узагальненого списку значного обсягу без чіткого структурування за семестрами, роками навчання або логічними блоками. Такий формат ускладнює сприйняття траєкторії вибору дисциплін і не дозволяє здобувачам швидко зорієнтуватися щодо послідовності та обсягу вибіркових компонентів у кожному навчальному періоді. Під час аналізу прикладів індивідуальних навчальних планів здобувачів виявлено окремі технічні неточності їх оформлення, зокрема розбіжності в обсягах кредитів окремих освітніх компонентів, відсутність інформації щодо обсягів навчальних і виробничих практик або некоректне віднесення вибіркових дисциплін до обов'язкових. Це свідчить про потребу уніфікації процедур заповнення та посилення контролю за веденням навчальної документації. Також встановлено певні обмеження у реалізації права вибору дисциплін, пов'язані з установленою мінімальною чисельністю здобувачів у групах. За умов малокомплектності академічних потоків це звужує фактичний перелік дисциплін, які можуть бути відкриті для вивчення, і, відповідно, обмежує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Додатково обмеженням є вибір у межах вибіркового компонента «Фізичне виховання (за видами спорту)», де студенти можуть обирати лише між окремими видами спорту в межах однієї дисципліни, що зменшує варіативність позапрофільної активності. Зазначені недоліки мають локальний характер і можуть бути усунені шляхом уточнення структури та змісту документації, удосконалення організації вибіркової складової та підвищення якості адміністративного супроводу освітнього процесу.

Рекомендації

Для удосконалення освітньої програми «Геосистеми та георизики» експертна група рекомендує розширити та деталізувати опис предметної області у тексті програми відповідно до вимог Стандарту, доповнивши її інформацією про об'єкти вивчення, теоретичні основи та професійні напрями діяльності. Перелік вибіркових освітніх компонентів доцільно структурувати за семестрами або логічними блоками для зручності сприйняття здобувачами. Індивідуальні навчальні плани здобувачів мають бути уніфіковані за форматом, без технічних помилок і розбіжностей в обсягах освітніх компонентів; навчальний план і робочі програми мають містити повну інформацію

про обсяги кредитів, зокрема для практик і кваліфікаційної роботи. Рекомендується розширити академічні можливості вибору, зокрема шляхом пом'якшення обмежень на відкриття вибіркових дисциплін у малокомплектних групах, а також переглянути реалізацію компонента «Фізичне виховання», забезпечивши ширший вибір форм фізичної активності. Важливо підтримувати публічність і прозорість програми, розміщуючи на вебресурсах факультету всю актуальну інформацію щодо ОП, навчального плану, вибіркових компонентів, силябусів і прикладів траєкторій. Також доцільно активізувати академічну мобільність здобувачів шляхом інформування, підтримки участі у програмах обміну та адаптації результатів навчання, отриманих в інших закладах. Рекомендується розширити участь роботодавців у реалізації програми – через гостьові лекції, практичні кейси, консультації та оцінювання якості підготовки здобувачів. Важливо й надалі оновлювати освітню програму відповідно до актуальних викликів у сфері наук про Землю, кліматичних змін, регіональної специфіки, потреб цифровізації геоаналізу та сталого природокористування.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОПП «Геосистеми та георизики» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 103 - Науки про Землю дає можливість досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти (затверджений наказом МОН України від 04.10.2018 р. № 1076), а також відповідає вимогам 6 рівня Національної рамки кваліфікацій. Ціль ОП - формування у здобувачів ВО здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі наук про Землю з використанням сучасних методів, з урахуванням багатокомпонентності геосистем і невизначеності природних ризиків - чітко узгоджується із визначеними у Стандарті метою підготовки бакалавра за цією спеціальністю. Програмою передбачено 12 загальних та 15 фахових компетентностей, які повністю відповідають переліку обов'язкових компетентностей, наведених у Стандарті. Наприклад, здобувач формує здатність до застосування геоінформаційних технологій, аналізу геофакторів природного середовища, проведення польових та лабораторних досліджень, що повністю відповідає компетентнісному блоку K13–K27. Додатково введено унікальні компетентності, орієнтовані на фахову діяльність у сфері природних небезпек і георизиків, у тому числі - в умовах надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що підтверджує прикладну орієнтацію програми. Структура ОП забезпечує досягнення 20 програмних результатів навчання (ПРН01-ПРН15), які узгоджуються з вимогами Стандарту, зокрема щодо здатності застосовувати знання для розв'язання прикладних задач у галузі наук про Землю, використовувати геоінформаційні системи, інтерпретувати результати моніторингу природних небезпек, діяти автономно та у команді. Досягнення цих результатів забезпечується через систему обов'язкових компонент загальної та фахової підготовки (45 освітні компоненти), а також вибірковий блок, який дозволяє індивідуалізувати траєкторію здобуття освіти. Коректність матриць відповідності між ПРН, компетентностями та освітніми компонентами підтверджується змістом силябусів і структурно-логічною схемою програми. Реалізація ОП супроводжується проходженням навчальних та виробничих практик. У такий спосіб забезпечується закріплення теоретичних знань на практиці й досягнення компетентностей у реальному професійному середовищі. Розроблення, впровадження та регулярне оновлення ОП відбувається із залученням усіх груп стейкхолдерів - здобувачів, випускників, роботодавців, представників академічної спільноти. Так, у 2024-2025 рр. були внесені зміни до назви та змісту окремих компонентів, оновлено ПРН, зміст дисциплін із урахуванням рекомендацій роботодавців (розширення практичної частини, включення тем із дистанційного зондування Землі, адаптація до змін клімату), що зафіксовано в таблицях змін до ОП. Таким чином, ОП відповідає Стандарту вищої освіти та забезпечує повноцінне досягнення визначених результатів навчання, формування необхідних компетентностей, а також враховує регіональні особливості та актуальні виклики, з якими стикаються фахівці в галузі наук про Землю.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт за спеціальністю 103 - Науки про Землю для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти станом на момент акредитації відсутній. Освітня програма «Геосистеми та георизики» присвоєння професійної

кваліфікації не передбачає, що чітко зазначено у відомостях про самооцінювання. Разом із тим, при формуванні змісту програми, визначенні програмних результатів навчання та компетентностей, заклад вищої освіти орієнтується на Національний класифікатор професій ДК 003:2010, класифікатор видів економічної діяльності, чинні нормативно-правові документи (зокрема, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ЧНУ), а також на аналітичну інформацію щодо запитів ринку праці, отриману шляхом співпраці з роботодавцями та стейкхолдерами. Таким чином, попри відсутність затвердженого професійного стандарту, освітня програма відповідає актуальним потребам сфери природокористування, геомоніторингу та управління природними ризиками, що підтверджується прикладною орієнтацією навчального процесу, практикоорієнтованими дисциплінами та проходженням практик у профільних установах.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітньо-професійна програма «Геосистеми та георизики» має чітко сформульовану мету, яка повністю відповідає місії та візії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, визначеним у «Стратегії розвитку ЧНУ на 2025–2029 роки» (<https://surl.li/wvnggx>), а також у « Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://surl.li/ylytbc>). Місія Університету формує відповідального громадянина, здатного діяти в умовах глобальних викликів та сталого розвитку. Візія ЧНУ - бути конкурентоспроможним класичним університетом, інтегрованим у європейський простір вищої освіти та досліджень, із сильною регіональною ідентичністю, високими стандартами академічної доброчесності та якісної освіти. Метою ОП «Геосистеми та георизики» є формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі наук про Землю, пов'язані з природними небезпеками, георизиками та моніторингом довкілля, із застосуванням сучасних теоретичних і практичних знань. Це цілком відповідає стратегічним цілям Університету щодо посилення природничої підготовки, розвитку екологічної культури, регіональної орієнтації та практичного застосування знань. Зміст та структура програми розроблені у тісному зв'язку із Стратегією розвитку факультету географії, туризму та міжнародних комунікацій, що спрямована на підготовку фахівців, здатних працювати в умовах сучасних екологічних викликів, кліматичних змін та трансформації геопростору. Особливу увагу приділено практичній реалізації стратегічного бачення університету через інноваційне наповнення ОП, використання ГІС-технологій, моніторингу георизиків у громадах, партнерств з установами ДСНС та екологічними структурами. Під час проведення фокус-груп зі стейкхолдерами, роботодавцями, випускниками та здобувачами вищої освіти чітко простежувалася узгодженість між стратегічними цілями університету, завданнями факультету та метою ОП. Учасники відзначали, що програма не лише відображає пріоритети ЧНУ, але й адаптована до потреб регіонального ринку праці та суспільних викликів, пов'язаних з природною безпекою, урбанізацією та сталим розвитком. Таким чином, мета ОП «Геосистеми та георизики» є чітко визначеною, повністю відповідає місії, візії та стратегічним документам ЗВО і факультету, а також підтверджена результатами внутрішнього та зовнішнього обговорення зі стейкхолдерами.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Мета освітньої програми «Геосистеми та георизики» та програмні результати навчання сформульовані з урахуванням позицій основних заінтересованих сторін, що було підтверджено під час аналізу матеріалів акредитаційної справи. Зокрема, за результатами обговорень зі здобувачами вищої освіти (2024–2025 рр.), а саме студентами другого курсу спеціальності 103 «Науки про Землю», було запропоновано внести зміни до назви та змісту освітніх компонентів: перейменувати ЗПО11 «Академічна доброчесність» на «НДР та академічна доброчесність» з огляду на необхідність посилення науково-дослідного компонента, а також ВБ6 «Оцінка ландшафтів методами природної індикації» на «Оцінка довкілля засобами ГІС» через розширення спектру тематик і використання геоінформаційних технологій. Ці зміни були враховані під час перегляду програми, що зафіксовано у відповідних документах (<surl.lu/ezhejo>; <surl.lu/iywlia>, <surl.li/flekcu>). Активна участь роботодавців забезпечується як через включення їх представників до складу проєктної групи (зокрема, старший науковий співробітник НПП «Черемоський» Д. Юзик), так і через проведення спільних занять, практик та участь у Раді стейкхолдерів. Роботодавці неодноразово наголошували на необхідності посилення прикладної складової підготовки, зокрема у сфері моніторингу довкілля, управління георизиками та використання даних дистанційного зондування Землі, що враховано при формуванні фахових компетентностей та ПРН (приклад — оновлений зміст компонентів «ГІС для моніторингу природних небезпек», «Глобальні кліматичні зміни», <surl.cc/hprakaj>). Важливою складовою розроблення та перегляду ОП є постійна взаємодія із Чернівецькою міською радою та Чернівецькою обласною державною адміністрацією, з якими налагоджено стійку співпрацю щодо забезпечення підготовки фахівців у сфері просторового планування, екологічного аналізу та реагування на ризики. Враховано також пропозиції академічної спільноти, зокрема у частині черговості викладання дисциплін «Природні небезпеки» та «Моніторинг природних небезпек», розширення вибіркового компонента, а також під час започаткування ОП — на основі фахових рецензій (наприклад, <surl.li/jhgeuu>, <surl.li/bftats>, <surl.li/cmwxli>). Усі зазначені дії свідчать про реальну, а не формальну інтеграцію думок заінтересованих сторін у формування мети та очікуваних результатів навчання, що відповідає засадам внутрішнього забезпечення якості та орієнтації ОП на регіональні потреби і виклики.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Аналіз матеріалів акредитаційної справи дозволяє зробити висновок, що мета та програмні результати навчання ОП «Геосистеми та георизики» спеціальності 103 «Науки про Землю» визначені із врахуванням актуальних тенденцій розвитку науки, прикладного спрямування спеціальності, потреб національного й регіонального ринку праці, стратегічних орієнтирів екологічної безпеки та просторового планування, а також досвіду подібних освітніх програм в Україні та за кордоном. Під час формування та періодичного перегляду програми бралися до уваги аналітичні документи щодо кліматичних змін, рекомендації міжурядових організацій, звіти Міжурядової групи експертів зі змін клімату (IPCC), оновлені редакції національних екологічних стратегій, а також сучасні практики застосування ГІС-технологій у геомоніторингу та управлінні ризиками. Це знайшло безпосереднє відображення у змісті навчальних компонентів «Глобальні кліматичні зміни», «ГІС для моніторингу природних небезпек», «Природні небезпеки» тощо. Під час розроблення ОП враховувався досвід провідних вітчизняних і зарубіжних програм, зокрема таких університетів, як ЛНУ ім. І. Франка, КНУ ім. Т. Шевченка, УжНУ, а також Університету Відня (University of Vienna), Краківської гірничо-металургійної академії (AGH), Карлового університету (Charles University), про що свідчать посилання на структуру програм, результати академічної мобільності викладачів і співпраці в межах міжнародних проєктів (зокрема Erasmus+ та Horizon Europe, <https://terra.chnu.edu.ua/category/ndr/granty/>). Аналіз змісту та логіки побудови ОП здійснювався з орієнтацією на найкращі практики європейської системи вищої освіти, зокрема через зіставлення програмних результатів навчання з Dublin Descriptors та відповідними рівнями EQF. Урахування галузевого та регіонального контексту підтверджується співпрацею з Чернівецькою ОДА, міською радою, управлінням екології, територіальними громадами, які, у свою чергу, формують запит на фахівців, здатних здійснювати просторовий аналіз, екологічну оцінку територій, моделювання ризиків. Такі запити враховані у змісті вибіркової дисципліни та фахових компетентностей. До прикладу, за ініціативою роботодавців, до ОП включено практико-орієнтовані модулі з використання ГІС у плануванні територій, що враховують європейські підходи до концепції сталого розвитку та кліматичної адаптації. Таким чином, структура, зміст і результати навчання ОП повністю відповідають сучасним науковим тенденціям і вимогам практики, є адаптованими до українського та європейського контекстів і демонструють здатність реагувати на глобальні й регіональні виклики у сфері наук про Землю.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами аналізу матеріалів акредитаційної справи та зустрічей з учасниками освітнього процесу, експертна група дійшла висновку, що освітня програма «Геосистеми та георизики» спеціальності 103 «Науки про Землю» повністю відповідає вимогам Критерію 1. Програма розроблена у відповідності до Стандарту вищої освіти (наказ МОН України від 04.10.2018 р. № 1076), положень Національної рамки кваліфікацій (6 рівень), з урахуванням сучасних тенденцій розвитку науки, змін у структурі регіонального та галузевого ринку праці, викликів, пов'язаних з кліматичними змінами, техногенними ризиками та потребами просторового планування. Мета та структура програми узгоджені з місією, візією та Стратегією розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2025-2029 роки, а також стратегією факультету географії, туризму та міжнародних комунікацій. Програма демонструє чітку відповідність Стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 в аспектах формулювання компетентностей, очікуваних результатів навчання, структурно-логічної побудови та її реалізації через зміст навчальних компонентів. Особливо позитивно відзначається широке залучення стейкхолдерів на всіх етапах життєвого циклу ОП: від проєктування - до регулярного оновлення. Програма враховує регіональні виклики та потреби Чернівецької області, налагоджена співпраця з міською радою та обласною державною адміністрацією, практичний акцент посилено через компоненти з ГІС, дистанційного зондування Землі, кліматичної адаптації. Враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, зокрема AGH (Польща), Charles University (Чехія), University of Vienna (Австрія), реалізовано результати участі викладачів у програмах Erasmus+. Матриці відповідності між компетентностями, програмними результатами та освітніми компонентами є логічно узгодженими, коректно оформленими та підтверджуються змістом силабусів. Оновлення змісту ОП здійснюється системно, з урахуванням пропозицій від здобувачів освіти, роботодавців, науковців і стейкхолдерів, що документально підтверджено заявами, фокус-групами та таблицями змін за 2024–2025 рр. Сукупність виявлених ознак засвідчує ефективність і якість процесу проєктування ОП, що свідчить про її повну відповідність Критерію 1.

Недоліки

У ході акредитаційної експертизи ОП ЕГ недоліків не виявила.

Рекомендації

З метою подальшого вдосконалення освітньої програми «Геосистеми та георизики» рекомендовано продовжити практику її регулярного оновлення із системним залученням усіх груп стейкхолдерів, зокрема здобувачів вищої

освіти, роботодавців, представників місцевого самоврядування та академічної спільноти. Особливу увагу варто приділити зміцненню ІТ-інфраструктури та матеріально-технічної бази, необхідної для реалізації освітніх компонентів, пов'язаних із ГІС-технологіями, дистанційним зондуванням Землі та аналізом кліматичних даних. У цьому контексті важливо також забезпечити підвищення кваліфікації НПП реалізації цих інноваційних напрямків. Окремо рекомендується систематизувати документацію щодо практичної підготовки здобувачів - шляхом впровадження формалізованих кейсів, звітів з місць практики, узагальнених аналітичних оглядів та відгуків роботодавців, що сприятиме підвищенню прозорості, відстежуваності та якості практикоорієнтованого складника програми.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП редакції 2021 року (<https://surl.cc/bruqof>), яка за відповіддю гаранта ОП є чинною для 2, 3 і 4 курсів, складає 240 кредитів ЄКТС, обсяг обов'язкових ОК ОП даної редакції становить 178 кредитів ЄКТС (74,2%), обсяг вибіркових компонентів складає 62 кредити (25,8%). Після перегляду ОП у 2025 році відбувся перерозподіл балансу компонентів, і в ідентичних за переліком і обсягами ОК ОП редакції 2025 р. за спеціальністю 103, за якою не був здійснений набір здобувачів, проте, як з'ясовано на зустрічі з гарантом, присутні в якій зміни (<https://surl.lt/loejyt> та <https://surl.li/mqwbau>) запроваджені для здобувачів вступу 2024 року з 2-го року навчання, та ОП редакції 2025 р. за спеціальністю Е4, за якою здійснений набір 1 курсу по спеціальності Е4, при загальному обсязі ОП 240 кредитів обсяг обов'язкових ОК становить 174 кредитів ЄКТС (72,5%), обсяг вибіркових компонентів складає 66 кредити (27,5%). Вказані обсяги та розподіл ОК повністю відповідають статті 5 Закону України «Про вищу освіту» та затвердженому Стандарту ВО (<https://surl.li/osutqv>) для спеціальності 103 «Науки про Землю» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОНУ №730 від 24.05.2019 р.), відповідно до чого обсяг ОП на базі ПЗСО, на базі якої здійснюється набір на дану ОП, має становити 240 кредитів ЄКТС. На формування компетентностей, визначених Стандартом ВО в ОП (ред. 2021 р.) відведено 171 кредит (71,3%) обов'язкових ОК, 3 кредити відведено на ППО27, яка формує лише фахові компетентності, визначені освітньою програмою, що не суперечить вимогам Стандарту, згідно якого цей обсяг має бути не меншим 50%. В ОП на навчальні та виробничі практики відведено 19 кредитів (7,9%); вимоги що до необхідних обсягів, виділених на практику, Стандартом ВО не регламентується. В навчальному плані обсяг кредитів ЄКТС ОК відповідає ОП, але навчальний план, завантажений ЗВО в ІКС НАЗЯВО не містить відомостей про обсяг кредитів, відведений на такі ОК як навчальні та виробничі практики і кваліфікаційна робота. Робочі програми з виробничих практик і кваліфікаційної роботи також не містять інформації щодо виділених на ці ОК кредитів ЄКТС. Виходячи з вищезазначеного, для повного і всебічного аналізу відповідності обсягів ОК, зокрема практик, освітній програмі експертною групою був наданий запит на приклади індивідуальних планів здобувачів 2, 3 та 4 курсів, аналіз яких показав відповідність фактично виділених на практики обсягів кредитів ЄКТС обсягам, вказаним у ОП. Водночас при вказаному аналізі прикладів індивідуальних планів здобувачів експертною групою були зафіксовані неточності заповнення планів здобувачами, наприклад розходження у прикладах планів 2 курсу відсутність у деяких прикладах індивідуальних планів обсягів кредитів ЄКТС по навчальним і виробничим практикам тощо. Обсяг ОП та окремих ОК повністю відповідає вимогам законодавства щодо обсягу ОП та затвердженого Стандарту ВО спеціальності 103 для бакалаврського рівня ВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Опис ОП ред. 2021 р. структуровано відповідно Закону України «Про вищу освіту» (ст. 91), він містить всі регламентовані цим Законом розділи. Крім того опис ОП містить перелік вибіркових компонентів, які також включені у структурно-логічну схему. Всі розділи опису ОП чітко формулюють профіль програми та її наповнення, окрім опису предметної області, в якому фактично наведено галузь, спеціальність, назва і структура ОП без опису власної предметної області відповідно Стандарту ВО. ОП передбачає логічну послідовність вивчення ОК, проходження практик та атестації здобувачів, що відображено в структурно-логічній схемі, ОК максимальна дотичні суті програми. Структурно-логічна схема загалом передбачає змістовно-обґрунтовану послідовність викладання навчальних дисциплін: від загальних і базових фахових та фундаментальних дисциплін, а також дисциплін вільного вибору фахового спрямування, які здобувачі мають змогу обрати для вивчення на 2, 3 і 4 курсах. Загальний перелік вибіркових компонентів професійного спрямування, який містить ВК загальним обсягом 168 кредитів і з

якого здобувачі мають обрати 56 кредитів, не структурований ані за семестрами, ані за лініями чи блоками тощо, що не дає змоги зрозуміти обсяг дисциплін, запропонованих для вибору в кожному семестрі, хоча структурно-логічна схема ОП містить переліки ВК для кожного навчального року для забезпечення послідовності опанування здобувачами обраних ВК. Аналіз робочих програм ОП (<https://surl.cc/jwbgal> та <https://surl.cc/obsbfe>) показав, що обов'язкові ОК логічно пов'язані, послідовність їх викладання дозволяє досягти поставлених ОП цілей та програмних результатів навчання. Проходження навчальних практик забезпечено попереднім необхідним опануванням обов'язкових дисциплін: проходженню ОК «Практика топографічна» (2 сем.) передує опанування ППО15 (1 сем.), проходженню ППО42 (2 сем.) передує опанування ОК «Геологія загальна та історична», ППО18, ППО20, (2 сем.), проходженню ППО43 (4 сем.) передує ОК «Метеорологія і кліматологія», ОК «Геоморфологія», (3 сем.) та ОК «Біогеографія», ППО26 (4 сем.). Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей шляхом включення обов'язкових ЗПО1, ЗПО3, ЗПО5, ЗПО6, ЗПО11, які забезпечують досягнення ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК11, ЗК12. Отже, ОП відповідає вимогам підкритерію: її зміст має чітку структуру, забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, ОК логічно пов'язані, дають можливість досягти мети та ПРН ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст «Геосистеми і георизики» ред. 2021 р. відповідає зазначеній у Стандарті ВО предметній області спеціальності 103 Науки про Землю. Об'єктом вивчення ОП процеси і явища у ландшафтній оболонці, взаємозв'язки природи й суспільства, принципи раціонального природокористування та охорони природного середовища, на чому ОК ОП професійної і практичної підготовки, які формують у здобувачів здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі наук про Землю та практичні проблеми, що передбачає застосування теорій і методів наук про Землю і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Обов'язкові ОК циклу професійної та практичної підготовки (ППО12- ППО35) забезпечують базові теоретичні знання зі спеціальності, опанування методів дослідження компонентів геосистем, обробки фактичних даних щодо їх стану та формують фахові компетентності й практичні навички вивчення, прогнозування та моделювання георизиків, зокрема із використанням геоінформаційних систем і технологій. Закріпити і поглибити отримані навички здобувачі мають змогу під час навчальних і виробничих практик (ППО41- ППО44) і виконання кваліфікаційної роботи бакалавра (ППО45). Окрім фахових компетентностей і ПРН, передбачених стандартом вищої освіти ОП містить додаткові, визначені ОП, К23-27 і ПРН16-20, які з ними корелюють. Ці ФК і ПРН формують фокус ОП і визначають її унікальність і галузеву спрямованість у визначеній предметній області спеціальності. Аналіз робочих програм практик (<https://terra.chnu.edu.ua/programy-praktyk-za-op-geosystemy-i-georizyky/>), тем і прикладів курсових робіт і звітів з навчальних і виробничих практик, наданих у відповідь на додатковий запит ЕГ, показав всебічне опанування здобувачами сучасних методів і технологій, що застосовуються при оцінці георизиків, зокрема методи моніторингу геосистем, моделювання та дистанційне зондування Землі за супутниковими даними, в тому числі з широким застосуванням геоінформаційних технологій. Запропоновані здобувачам на вибір ВК сприяють поглибленню знань і практичних навичок за спеціальністю. ОП забезпечує можливість оволодіти методами, методиками та технологіями, необхідними для практичного використання у професійній діяльності. Таким чином, зміст ОП повністю відповідає предметній області спеціальності 103 Науки про Землю.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів у ЧНУ, зокрема в межах ОП, регламентується рядом документів: «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://surl.cc/anumym>), «Порядком реалізації права на вибір навчальних дисциплін» (<https://surl.li/tohaal>) та «Порядком визнання результатів навчання, здобутих у неформальній/інформальній освіті» (<https://surl.cc/uhbzyi>). В межах ОП це забезпечується через 25,8% вибіркового компоненту, можливість обирати теми курсових (<https://surl.cc/wyuywx>), кваліфікаційних робіт, бази практик, участь у навчальних та польових семінарах кафедри (<https://surl.lt/xpzzolu>). Індивідуальна траєкторія відображається в індивідуальних навчальних планах, приклади яких надано у відповідь на запит ЕГ. Перелік вибіркового компоненту оновлюється щороку. Процедура вибору дисциплін відбувається поетапно протягом семестру, що передує вивченню дисциплін, за допомогою платформи «Цифровий університет» та Кабінету студента. Здобувачів ознайомлюють із вибірковыми курсами через силабуси ОП (<https://surl.li/vwlrml>), загальнофакультетський (<https://surl.cc/nocfla>) та загальноуніверситетський каталоги (<https://surl.li/dcqzua>), які містять також презентації та відео з YouTube-каналу кафедри (www.youtube.com/@naturally_geo). Інформаційна підтримка здійснюється під час зустрічей з викладачами, деканатом, представниками робочої групи ОП (<https://surl.li/kfcxer>), а також через Moodle (<https://surl.li/uaarpjd>) та сайт факультету (<https://surl.li/hojeve>). Опитування здобувачів ОП (<https://surl.cc/zahrm>) показало, що 92,9% вважають, що їх право на вибір реалізовано, а 78% – що наукова траєкторія забезпечується. Здобувачі підтвердили, що ознайомлені з процедурою вибору та вважають її зручною і зрозумілою. Водночас ЕГ виявила певні обмеження, зокрема мінімальну/максимальну чисельність у групах (п.2.4 <https://surl.li/tohaal>), що ускладнює вибір через малу кількість студентів на ОП «Геосистеми та георизики». Водночас ЗВО дозволяє викладання у малокомплектних групах, якщо це дозволяє кадрове забезпечення. Окремо ЕГ звернула увагу на обмеження у виборі ВК «Фізичне виховання (за видами спорту)» у 2-му семестрі. Хоча здобувачі обирають лише серед видів спорту, керівництво факультету зазначило, що

це спрямовано на підтримку здорового способу життя, і вибір усередині ВК є широким, що не обмежує права здобувачів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Порядок проведення навчальних і виробничих практик регламентується «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://surl.li/hgtrju>). ОП «Геосистеми та георизики» передбачає наступність видів практики «від навчальних до виробничих», практичну підготовку ОП забезпечують навчальні практики «Практика топографічна» та «Фізико-географічна практика (геологічна, ґрунтознавча та гідрологічна)» на 1 курсі, «Комплексна фізико-географічна практика (геоморфологічна, метеорологічна, біогеографічна та ландшафтознавча)» на 2 курсі та 2 виробничі практики на 3 і 4 курсах. Загальний обсяг практик 19 кредитів (7,9 % обсягу ОП). Практична підготовка ОП формує і поглиблює загальні компетентності К3, К9, К10, фахові компетентності К14, К15, К18, К20, К21, К23 та забезпечує досягнення ПРН1, ПРН5, ПРН8, ПРН11, ПРН14-16. Аналіз робочих програм практик (<https://terra.chnu.edu.ua/programy-praktyk-za-op-geosystemy-i-geozuzyku/>) та прикладів звітів з виробничих практик, наданих ЕГ у відповідь на запит додаткових документів, підтвердив відповідність набуття заявлених в ОП компетентностей під час практичної підготовки. Під час зустрічі роботодавці підтвердили залучення роботодавців як до формулювання цілей і завдань навчальних практик та застосованих технічних методів під час їх проходження, так і виробничих практик, базами яких є організації представників роботодавців. Співпраця з роботодавцями з цих питань відбувається в рамках роботи Ради роботодавців, проводяться опитування по удосконаленню практик для роботодавців і стейкхолдерів (<https://terra.chnu.edu.ua/category/praktyku/>), представники роботодавців приймали участь у обговоренні ОП під час її оновлення, що відображене у протоколах обговорення, наведених у ВСО. Результати опитування здобувачів ОП (<https://surl.li/cc/zahrm>) показали, що 85,7% здобувачів вважають, обсяг практичної підготовки достатнім, стільки ж здобувачів висловили задоволеність організацією та змістом навчальних практик. Навчальні практики проводяться на базі «Мигово» (Карпатський регіон), що забезпечує можливість зосередження на польових дослідженнях, проведення виробничих практик передбачено на базах Чернівецької філії ПрАТ «Геотехнічний інститут», Природничого музею і геофізичної обсерваторії ЧНУ, що дозволяє забезпечити набуття визначених програмами практики ПРН. Аналіз наказів на проведення виробничих практик, наданих ЕГ у відповідь на запит додаткових документів, показав, що в останній час їх проведення сконцентровано на базі Чернівецької філії ПрАТ «Геотехнічний інститут», де здобувачі опановують навички, необхідні для інженерно-геологічних вишукувань.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Формування соціальних навичок здобувачів ОП відбувається в межах загальних компетентностей, передбачених ОП та узгоджених із цілями та ПРН. Розвиток комунікативних умінь, навичок міжособистісної взаємодії, уміння працювати в команді та здатності до ефективної роботи в міжнародному середовищі забезпечується такими ОК, як «Технології психологічної допомоги в екстремальних ситуаціях», «Академічна доброчесність», «Соціально-економічні аспекти георизиків і природно-техногенних катастроф», «Георизики: основи наукових досліджень, розробка проєктів і практичних рекомендацій», навчальними та виробничими практиками, які сприяють розвитку навичок комунікації, лідерства та співпраці (ПРН 1,4,11,13-15,17,20). ОК «Актуальні питання історії та культури України» та «Філософія» формують здатність діяти відповідально, усвідомлювати власні права й обов'язки, зберігати та примножувати культурні, моральні та наукові цінності. Під час проходження практик та виконання кваліфікаційної роботи здобувачі розвивають такі соціальні навички, як робота в команді, здатності комунікувати у соціальному і професійному середовищі, покращення соціальних компетенцій (soft skills), використання на практиці умінь планування, самоорганізації, керування емоціями. Під час зустрічі зі здобувачами встановлено, що вони приймають участь активну у громадських і волонтерських програмах і акціях, наразі найбільше спрямованих на допомогу ЗСУ. Отже, ОП «Геосистеми та георизики» в повній мірі передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок і відповідає вимогам підкритерію.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг ОП та окремих ОК відбиває фактичне навантаження здобувачів, є достатнім для досягнення цілей та ПРН, що підтверджується аналізом навчального плану, який показав, що при його формуванні дотримано вимог «Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://surl.li/cc/anumum>), згідно якого кількість аудиторних годин для денної форми навчання має становити не менше 1/3 кредиту ЄКТС, решта часу відводиться на самостійну роботу. На навчальний рік планується 60 кредитів. Кількість аудиторних годин на тиждень на всіх курсах ступеня бакалавра не перевищує 30 год. В кожному семестрі передбачено не більше 8 форм підсумкового контролю, з яких 3-5 іспитів. На ОП використовуються такі види аудиторних занять – лекції (1103 год), лабораторні заняття (567 год), практичні заняття (740 год), семінарські заняття (188 год). Загальне навантаження за ОП становить 7200 год. (240 кредитів ЄКТС), з яких в межах навчальних дисциплін (не враховуючи навчальні і виробничі практики та кваліфікаційну роботу), обсяг яких

складає 215 кредитів (6450 год.), на самостійну роботу студента відведено 3672 год., що становить 56,9 % від загального навантаження за цими дисциплінами, що відповідає нормам, викладеним у «Положенні про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://surli.cc/anumum>). Інформації про обсяги і розподіл кредитів, відведених на практики і кваліфікаційну роботу та розподіл видів роботи в їх межах навчальний план не містить, проте аналіз ОП, робочих програм практик і кваліфікаційної роботи та індивідуальних планів здобувачів, наданих ЕГ у відповідь на запит додаткових документів, показав, що на практики сумарно відведено 19 кредитів, на кваліфікаційну роботу відведено 6 кредитів ЄКТС. На навчальну топографічну практику, яка триває 1 тиждень, відведено 1 кредит, проте засвоєння знань і отримання практичних навичок і досягнення відповідних ПРН компенсується підготовкою здобувачів за теоретичним курсом «Топографія з основами геодезії» (4 кредити), що передувє проходженню практики. Опитування, яке проводить ЗВО серед здобувачів ОП (<https://surli.cc/zahrms>) не містить запитань про рівень задоволеності формами навчання, проте інтерв'ювання здобувачів вищої освіти показало, що їм вистачає часу на опанування освітніх компонент, розподіл аудиторного часу та часу, відведеного для самостійної роботи їх задовольняє. Отже, обсяг ОП та окремих ОК відповідає законодавству та фактичному навантаженню здобувачів і дозволяє досягти заявлених цілей та ПРН.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

У ЧНУ в 2023 році розроблене «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти» (<https://surl.li/sakbvn>), підготовка здобувачів освіти за дуальною формою навчання за ОП «Геосистеми та Георизики» не здійснюється. ОП «Геосистеми та Георизики» цілком відповідає вимогам підкритерію, оскільки попри відсутності підготовки здобувачів освіти за дуальною формою навчання встановлена регулююча нормативна база для нього у ЗВУ, що передбачає перспективи розвитку ОП в цьому напрямку.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ОП «Геосистеми та георизики» редакції 2021 року забезпечує набуття компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних Цілей сталого розвитку до 2030 р. Такі обов'язкові ОК як «Геоєкологія», «Глобальні кліматичні зміни», «Загальна гідрологія з основами океанології», «Метеорологія і кліматологія», «Біогеографія», «Соціально-економічні аспекти георизиків і природно-техногенних катастроф» забезпечують вивчення сучасних тенденцій екологічних змін, їхнього взаємозв'язку з природними процесами та антропогенним впливом, розуміння змісту й механізмів реалізації Цілей сталого розвитку, зокрема Цілі 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15. Здобувачі мають можливість опанувати ВК із загальноуніверситетського каталогу ВК як Глобальні цілі Сталого розвитку, який забезпечує випускова кафедра ОП. Деякі наукові праці Гаранта ОП безпосередньо присвячені проблемам Сталого розвитку (<https://surl.li/pcgxxkr>) Так якість ВО (Ціль 4) в межах ОП забезпечується її тісним зв'язком із наукою, яка реалізується на ОП, зокрема, проведенням польових семінарів за участю здобувачів, участю в наукових конференціях тощо. Таким чином, ОП «Геосистеми та георизики» повністю відповідає вимогам забезпечення набуття здобувачами компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами аналізу матеріалів акредитаційної справи та проведених зустрічей з учасниками освітнього процесу, експертна група дійшла висновку, що освітня програма «Геосистеми та георизики» відповідає вимогам Критерію 2. Обсяг ОП «Геосистеми та георизики» редакції 2021 року та окремих ОК повністю відповідає вимогам законодавства щодо обсягу ОП для першого (бакалаврського) рівня ВО та затвердженого Стандарту ВО спеціальності 103 «Науки про Землю» для першого (бакалаврського) рівня ВО. Її зміст має чітку структуру, забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, ОК логічно пов'язані, дають можливість досягти мети та ПРН ОП. Структура і зміст ОП передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії не лише через індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством, а й через інші можливості вибору компонентів навчання, а саме варіативних можливостей наукової складової навчання. Передбачений обсяг і зміст практичної підготовки дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. ОП в повній мірі передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. обсяг ОП та окремих ОК відповідає законодавству та фактичному навантаженню здобувачів і дозволяє досягти заявлених цілей та ПРН. Позитивною практикою ОП є застосування платформи Цифровий університет для формування індивідуальної освітньої траєкторії через широке знайомство з можливостями вибору ОК, знайомство з їх змістом та забезпечення прозорості і зрозумілої процедури вибору. Також позитивною практикою є ведення випусковою кафедрою Ютуб-каналу «Цілком природно», через який здобувачі

знайомляться з змістом ВК, а також іншими навчальними матеріалами в науково-популярній формі. Також позитивною практикою участь здобувачів у польових семінарах випускової кафедри, які формують індивідуальні освітні траєкторії здобувачів за науковою складовою навчання.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. ЕГ вважає несуттєвими недоліками у контексті Критерію 2 наступні: - встановлена форма НП не містить чіткого розподілу ВК, вичерпної інформації про обсяги практики та кваліфікаційної роботи; - існуюча система заповнення Індивідуальних планів здобувачами приводить до неточностей в їх веденні.

Рекомендації

1) Гаранту ОП до 1 вересня 2026 року розмістити на сайті ЗВО редакцію ОП «Геосистеми та георизики» спеціальності 103 «Науки про Землю», затверджену у 2021 р. зі змінами 2025 р. (для вступників 2024 р.) і відповідний цій ОП навчальний план на всі роки навчання здобувачів вступу 2024 р. У описі ОП і в НП навести чітке формулювання, яке свідчить, що ОП введена в дію у 2021 р. зі змінами 2025 р., що застосовані для здобувачів 2024 р. вступу. Перед оприлюдненням НП привести шифри дисциплін у відповідність до шифрів в ОП та включити в НП інформацію про обсяги, види роботи та форми контролю за практиками і кваліфікаційною роботою, включивши ці ОК в загальну таблицю ОК, перелік ВК структурувати за семестрами, в яких пропонуються дисципліни, та за обсягами дисциплін. Виконання цієї рекомендації дасть чітке розуміння структури навчання здобувачів 2024 р. і має запобігти плутанині при формуванні випускових документів цих здобувачів у майбутньому. 2) Гаранту ОП у взаємодії з деканатом і навчальному відділу до 1 вересня 2026 року дослідити досвід інших ЗВО щодо оформлення Індивідуальних навчальних планів здобувачів, та розглянути можливість їх друкування для здобувачів ОП 1-х курсів навчання із заповненою інформацією щодо обов'язкових ОК відповідно до ОП редакції року вступу здобувача. Така міра дасть здобувачу більш чітке розуміння структури опанування ОК та виключить можливість помилок при формуванні випускових документів. 3) При наступному перегляді ОП гаранту і робочій групі розглянути можливість розширення практичної складової, зокрема обсягів топографічної практики, а також можливість надання більш широкого вибору ВК в одному семестрі з запропонованим ВК «Фізичне виховання (за видами спорту)» або перенесення цієї дисципліни в перелік обов'язкових ОК. 4) ЦЗЯВО ЧНУ у формі опитування здобувачів ввести перелік питань, запитання, які мають відбивати рівень задоволеності здобувачів формами навчання та достатності часу на опанування ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

У межах оцінювання доступу до освітньої програми встановлено, що правила прийому на навчання за освітньою програмою «Геосистеми та георизики» спеціальності 103 «Науки про Землю» укладені відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України. Правила є публічними, чіткими та зрозумілими для здобувачів освіти, не містять дискримінаційних положень та забезпечують рівні можливості доступу до навчання. Вони оприлюднені на офіційному вебсайті Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича у розділі «Вступнику» (<https://vstup.chnu.edu.ua>) та своєчасно оновлюються відповідно до змін у нормативно-правовій базі. Вступ на програму у 2024 році здійснювався на основі результатів Національного мультипредметного тесту (НМТ), що включав: українська мова (0.35), математика (0.35), історія України (0.25) та предмет на вибір (0.35). Коефіцієнти забезпечують найвищий вплив математики та профільних предметів. Також враховувався мотиваційний лист, як це передбачено умовами вступу. Водночас застосовуються галузевий коефіцієнт (1,02) та сільський коефіцієнт (1,05), що відповідає політиці забезпечення доступності освіти для різних категорій вступників. Експертною групою підтверджено, що університетом забезпечено належну інформаційну підтримку вступників, зокрема через консультації, телеграм-канали, електронні ресурси та роботу приймальної комісії. Під час зустрічей встановлено, що освітній процес є відкритим для осіб з особливими освітніми потребами, внутрішньо переміщених осіб та вступників із тимчасово окупованих територій, для яких створено адаптивні механізми подання заяв та проходження конкурсного відбору. Таким чином, доступ до освітньої програми забезпечено на принципах прозорості, відкритості, недискримінаційності та у повній відповідності до чинних нормативних актів.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Під час аналізу матеріалів акредитаційної справи та зустрічей із адміністрацією закладу вищої освіти встановлено, що правила прийому на навчання за освітньою програмою «Геосистеми та георизики» спеціальності 103 «Науки про Землю» враховують її профільну специфіку та орієнтацію на природничо-наукову підготовку. Зокрема, при визначенні конкурсних предметів у складі Національного мультипредметного тесту (НМТ) акцент зроблено на українській мові, математиці та історії України, а як четвертий предмет запропоновано вибір із природничих дисциплін (біологія, хімія, фізика), що відповідає змісту освітньої програми, орієнтованої на міждисциплінарний аналіз геосистем, георизиків і кліматичних змін. Наявність математики як одного з базових предметів зі значним коефіцієнтом (0,35) узгоджується з потребою в аналітичних та просторових обчисленнях у межах програмних компонентів (ГІС, моделювання, моніторинг тощо). Крім того, правила прийому дозволяють вступати не лише на основі повної загальної середньої освіти, а й після завершення фахового передвищого рівня (молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр), що створює додаткові можливості для вступників, які вже мають базову підготовку у суміжних галузях (екологія, географія, агрономія, метеорологія тощо). Це узгоджується з інтегральним спрямуванням освітньої програми. Програмою передбачено значну частину практикоорієнтованої підготовки, тому у межах правил вступу заклад також допускає переведення на старші курси здобувачів, які мають досвід практичної діяльності або пов'язану фахову освіту. Також при відборі вступників враховується мотиваційний лист, що дає змогу оцінити зацікавленість і мотивацію вступника до здобуття освіти за спеціальністю «Науки про Землю» з урахуванням регіонального контексту та сучасних викликів. Таким чином, експертна група підтверджує, що правила прийому адаптовані до особливостей освітньої програми, зберігаючи при цьому відповідність загальним Умовам прийому на навчання для здобуття вищої освіти.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича забезпечено нормативно врегульовану та прозору процедуру визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності. Хоча на момент проведення акредитаційної експертизи за освітньою програмою «Геосистеми та георизики» фактичних випадків такого визнання не зафіксовано, механізми для його реалізації повністю сформовані відповідно до вимог національного законодавства та міжнародних стандартів. Процедура регулюється низкою внутрішніх положень, зокрема: «Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення...» (<https://surl.li/bqrlff>); «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність...» (<https://surl.li/buqoll>); «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів...» (<https://surl.li/awllhh>). Ці документи визначають чіткі умови, підстави та послідовність дій для перезарахування освітніх компонентів, що відповідають програмі, з урахуванням змісту, кількості кредитів, форм контролю та досягнутих результатів навчання. Процедура базується на принципах Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS), що забезпечує її сумісність з європейським освітнім простором. Перед початком академічної мобільності укладається індивідуальна угода про навчання (Learning Agreement), яка визначає перелік освітніх компонентів, що підлягають визнанню. Після повернення здобувача рішення про визнання приймається відповідно до поданих офіційних документів, завірених закладом-партнером, та оформлюється у відповідних академічних документах здобувача. Відповідні положення оприлюднені на офіційному сайті університету (<https://surl.li/cc/mljlya>), а учасники освітнього процесу можуть звернутися за консультацією до координаторів академічної мобільності чи навчального відділу. Це забезпечує доступність, прозорість і передбачуваність процедури визнання, навіть за відсутності її фактичного застосування на поточному етапі реалізації програми.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича визначено та нормативно врегульовано процедуру визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Відповідні положення, зокрема «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання» (<https://surl.li/awllhh>), містять чітко прописаний механізм такої процедури, який відповідає чинному законодавству України й забезпечує академічну обґрунтованість, прозорість та рівність доступу для всіх учасників освітнього процесу. Процедура передбачає індивідуальне звернення здобувача з відповідною заявою та пакетом документів, що підтверджують здобуті компетентності (сертифікати про проходження тренінгів, курсів, результати практичної діяльності, професійний досвід тощо). Далі проводиться фахова експертиза відповідності отриманих результатів освітньому компоненту програми. Рішення ухвалюється комісією із залученням гаранта ОП і відповідних викладачів, після чого, у разі позитивного висновку, освітній компонент зараховується, і відповідна

інформація вноситься до індивідуального навчального плану та академічної картки здобувача. Хоча на момент акредитації практичних кейсів визнання результатів неформального або інформального навчання в межах ОП «Геосистеми та георизики» не зафіксовано, університет має усі необхідні нормативні, організаційні та інформаційні передумови для належного впровадження цього механізму. Процедура оприлюднена на сайті університету, а здобувачі мають змогу отримати консультації щодо її застосування. Таким чином, університет забезпечує готовність до визнання результатів навчання, здобутих поза межами формальної освіти, у спосіб, що відповідає принципам академічної доброчесності, відкритості й дотримання освітніх стандартів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами аналізу матеріалів акредитаційної справи та проведених зустрічей з учасниками освітнього процесу, експертна група дійшла висновку, що освітня програма «Геосистеми та георизики» повністю відповідає вимогам Критерію 3. У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича функціонує прозора, чітка та недискримінаційна система доступу до освітньої програми, що базується на актуальних Умовах прийому до закладів вищої освіти, затверджених МОН України. Правила вступу є відкритими, доступними на офіційному вебсайті та адаптованими до особливостей програми, зокрема враховують профіль природничих дисциплін і регіональний контекст. У 2024 році вступ за програмою здійснювався за результатами НМТ з урахуванням чотирьох предметів. Крім того, застосовувалися галузевий (1,02) і сільський (1,05) коефіцієнти, а також враховувався мотиваційний лист вступника. Це свідчить про намагання університету забезпечити рівний доступ до освіти та заохочення вступників з різним життєвим досвідом і соціальним контекстом. Особливу увагу приділено доступу для осіб з особливими освітніми потребами, внутрішньо переміщених осіб та вступників з тимчасово окупованих територій. Університет також має чітко визначені механізми визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО (зокрема в межах академічної мобільності), а також у результаті неформальної чи інформальної освіти. Відповідні процедури регламентуються низкою внутрішніх положень, що доступні для учасників освітнього процесу й відповідають національному законодавству та міжнародним нормам (зокрема принципам ЄКТС). Попри відсутність практичних кейсів такого визнання на момент акредитації, наявність регламентуючих документів і роз'яснювальна діяльність серед здобувачів свідчать про інституційну готовність реалізовувати ці механізми у повному обсязі. Серед позитивних практик за критерієм варто відзначити: відкритість і зрозумілість правил вступу; адаптацію структури НМТ до профілю програми; гнучкість доступу для різних категорій вступників; врахування особливостей ОП при формуванні умов вступу; наявність затверджених положень щодо мобільності, переведення, поновлення, визнання результатів формальної, неформальної та інформальної освіти; активне надання консультаційної підтримки щодо зазначених процедур. Таким чином, ЗВО не лише дотримується вимог Критерію 3, а й демонструє практики, які можуть бути рекомендовані до поширення в інших ЗВО.

Недоліки

Недоліків за даним критерієм не виявлено.

Рекомендації

Рекомендації: У разі виникнення запитів здобувачів або появи нових можливостей мобільності — забезпечити практичне впровадження процедур визнання результатів навчання, передбачених нормативними документами. Вести статистичний і якісний моніторинг звернень щодо визнання (як академічної мобільності, так і неформальної/інформальної освіти) для подальшого вдосконалення процедур. Здійснити інформаційну кампанію серед здобувачів щодо можливостей неформального навчання, академічної мобільності та механізмів визнання результатів. Періодично оновлювати положення з урахуванням змін у законодавстві України та рекомендацій ESG щодо академічного визнання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Аналіз ОП «Геосистеми та георизики» (ред. 2021), самооцінювання й робота фокус-груп підтвердили відповідність підготовки здобувачів вимогам законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Стандарту ВО спеціальності 103 «Науки про Землю» та Статуту ЧНУ (<https://surl.lt/qxhqjk>). Навчання відбувається згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ» (<https://surl.li/gorgrw>). Форми, методи та технології охоплюють лекції, практичні, лабораторні, семінарські заняття, консультації, практики, самостійну роботу, контрольні заходи, індивідуальні завдання. Всі дисципліни передбачають практичні/семінарські заняття та самостійну роботу. Застосовуються інтерактивні, проєктні, проблемні, дистанційні методи, ГІС-технології, наукові дискусії, польові семінари (<https://surl.li/znezkn>), практики (<https://surl.lu/lgairj>), написання науково-дослідних робіт. Практичні заняття проводяться з використанням зразків гірських порід, лабораторного обладнання, сучасного ПЗ. Активно застосовуються онлайн-ресурси та електронне навчання (<https://surl.li/ohywgr>). Передбачено диференційований підхід із урахуванням підготовки, темпу та інтересів здобувачів. Наприклад, у курсах «ГІС» та «Наука даних з основами R» впроваджено адаптивні завдання, peer-to-peer learning. Такі методи сприяють досягненню ПРН як у пізнавальній (ПРН 5–11, 17–20), так і у діяльній сфері (ПРН 1–4, 12–16, 21). Всі форми й методи навчання відображені в силабусах та робочих програмах. Студентоцентрикований підхід і академічна свобода реалізуються через вибір дисциплін, баз практик, тем курсових (<https://surl.cc/wuuywx>), кваліфікаційних робіт і наукових досліджень. Це підкріплюється нормативними документами: «Порядком реалізації права на вибір навчальних дисциплін» (<https://surl.li/tohaal>), «Порядком визнання результатів неформальної/інформальної освіти» (<https://surl.cc/uhbzyi>), «Положенням про індивідуальний графік навчання». Щосеместрово проводяться опитування здобувачів (<https://surl.li/ugsxqh>), відповідно до «Положення про організацію моніторингу якості...» (<https://surl.li/ogtsnn>). Факультет регулярно аналізує результати опитувань (<https://surl.li/zyxhol>, <https://surl.lu/vbtuva>), що враховуються гарантом ОП та робочою групою. Здобувачі як стейкхолдери брали участь у розробці та перегляді ОП, мали змогу висловлювати пропозиції щодо змісту та форм навчання. Статут ЧНУ гарантує академічну свободу всіх учасників освітнього процесу. НПП самостійно обирають методи, форми, засоби викладання, способи оцінювання, розробляють авторські програми, застосовують різноманітні методи – від інтерактивних лекцій до GIS-моделювання георизиків з адаптацією до конкретного ОК. Академічна свобода здобувачів виявляється у можливості формувати індивідуальну освітню траєкторію через вибір освітніх компонентів і тем досліджень у курсових і кваліфікаційних роботах.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК учасникам освітнього процесу надається відповідно «Положенню про організацію освітнього процесу в ЧНУ» (<https://surl.lu/ahlylw>). На сайті географічного факультету (<https://surl.lu/tpyurc>), на платформі електронного навчання Moodle (<https://surl.li/yjszjs>) та випускової кафедри розміщений опис ОП, навчальні плани, робочих програм навчальних дисциплін (<https://surl.li/vhueni>), силабуси (<https://surl.lt/njwrjd>), в яких наведена інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання по кожному освітньому компоненту. Під час зустрічей зі здобувачами та в результаті аналізу результатів опитування виявлено, що здобувачі завчасно отримують інформацію про зміст обов'язкових та вибіркового дисциплін на сайті факультету (загальнофакультетський каталог) (<https://surl.cc/pvrnmb>) та відповідних кафедр (<https://surl.li/yjmqfy>) та всіх інших факультетів ЗВО у каталогі загальноуніверситетських дисциплін (<https://surl.li/stmaud>) та відповідних у соціальних мережах (<https://surl.li/tpceng>); (<https://surl.lu/egexol>). Крім того, під час першого заняття з кожної навчальної дисципліни здобувачі за ОП отримують повну інформацію про цілі, базовий зміст, логіку формування та методи досягнення результатів навчання, порядок і критерії оцінювання та вагові коефіцієнти різних видів робіт за ОК. Крім того, вся інформація щодо освітнього процесу висвітлюється в особистому Кабінеті здобувача системи «Цифровий університет», яка запроваджена і функціонує у ЧНУ. Створена форма загальнофакультетського каталу ВК (<https://surl.cc/pvrnmb>) не сприяє полегшенню свідомого вибору здобувача ВК, оскільки не містить прямих посилань на силабуси курсів. Отже, ОП повністю відповідає вимогам своєчасного надання учасникам освітнього процесу вичерпної інформації про цілі та зміст ПРН, ОК та критеріїв їх оцінювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Під час експертизи встановлено, що ЗВО забезпечує інтеграцію навчання та досліджень у процесі реалізації ОП, а поєднання навчання і досліджень з регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ» (<https://surl.cc/xatpqr>), яке передбачає поєднання навчальної і дослідницької роботи здобувачів, курсові роботи та кваліфікаційні роботи (<https://surl.li/pqzqzy>). За участю здобувачів ОП «Геосистеми та Георизики» проводиться щорічна науково-практична конференція студентів факультету (<https://surl.li/vlnlsq>), за результатами якої видається збірник тез (<https://surl.cc/fxnviu>). В межах опанування ОК «Георизики, основи наукових досліджень, розробка проєктів і практичних рекомендацій» та ОК «Академічна доброчесність» здобувачі формують дослідницькі компетенції (ЗК1, 11-13, ФК15, 19, 20, 22, 24) Здобувачі ОП за останні 4 роки прийняли участь у 3-х наукових заходах випускової кафедри (<https://surl.lu/fppdrj>), (<https://surl.li/iotosn>), (<https://surl.li/wxgrabx>), в яких вони представили свої наукові доробки. Здобувачі ОП прийняли участь у Міжнародній школі «Capacity building for natural forests in East Carpathians» (<https://surl.li/hyvxvw>). Постійною дослідницькою формою роботи ОП є участь здобувачів у роботі наукових семінарів (<https://surl.li/pwuknb>), (<https://surl.li/trilxn>), експедицій, наприклад експедицій з визначення якості поверхневих вод (<https://surl.li/tavery>); експедицій з вивчення алохтонних наносів (<https://surl.li/nvypjb>)

тощо. Дослідницька складова навчання забезпечується і діяльністю наукових гуртків, що функціонують на випусковій кафедрі, а саме «Сталагміт» (<https://surl.li/oqickg>), «Naturally» (<https://surl.li/mqfemu>) та «Ксенограф» (<https://surl.li/pcrvxt>). Вказані форми наукової роботи дають можливість здобувачам здійснити апробацію досліджень, включених у курсові та кваліфікаційну роботи. Перелік публікацій здобувачів, наданий ЕГ у відповідь на запит на додаткові документи, показав, що за останні 2 роки за участю здобувачів ОП опубліковано 5 тез у матеріалах конференцій та 1 стаття у фаховому виданні категорії Б, з яких 3 тези є власними публікаціями здобувачів без співавторства з керівниками. Аналіз відомостей про наукові проекти, до яких були залучені здобувачі, надані ЕГ у відповідь на запит на додаткові документи, показав, що за останні 3 роки 6 здобувачів ОП були залучені до НДР різного формату, а саме у НДР з фінансуванням, науково-дослідній темі кафедри та міжнародному проєкті (<https://surl.li/cc/lynxka>). Здобувачі були залучені до участі в експедиціях, та як учасники літньої школи і провітницького заходу. Заклад є засновником «Наукового вісника Чернівецького університету: Географія» - періодичного фахового видання категорії Б за відповідною спеціальністю (<https://surl.li/cc/mgleix>), в яких регулярно публікують результати своїх досліджень викладачі і здобувачі.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ встановлено, що викладачі постійно здійснюють перегляд та оновлення змісту освітніх компонентів ОП шляхом оновлення робочих програм навчальних дисциплін, що регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://surl.li/cc/anjumt>) та «Методичними рекомендаціями до розроблення» (<https://surl.li/cc/cmlcpc>), згідного якого РП затверджуються щорічно з урахуванням оновлень. Викладачі дисциплін ОП щороку актуалізують зміст робочих програм освітніх компонентів, ґрунтуючись на досягненнях науки та сучасних практиках у галузі природничих наук та кращих міжнародних практик. Оновлення відбувається шляхом доповнення, заміною тем для вивчення, доповнення та оновлення літератури, з врахуванням порад, зауважень, рекомендацій роботодавців, викладачів та здобувачів та інших зацікавлених осіб, що було підтверджено у роботі з фокус-групами. Так, досвід участі доцента Кирилюка С. М. у Міжнародному гранті «Teaching materials for high school level on ... of earthquakes», 2023 р. Дозволив оновити 4 робочі програми ОП (<https://surl.li/ffzyvo>), Холявчук Д. І. За результатами виконання міжнародного наукового проєкту додала відповідну тему і лабораторну роботу до курсу «Моніторинг природних небезпек» (<https://surl.li/axrpmim>). За результатами участі у міжнародній Літній школі (<https://surl.li/nzgmzmz>) створено віртуальну екскурсію геофізичною обсерваторією ЧНУ, що використовується для лабораторних робіт з метеорології і кліматології. Результати докторської дисертації доц. Кирилюка С. М. В адаптованому у вигляді були додані в якості 2-х навчальних елементів у ОК «Фізична географія материків й океанів» (<https://surl.li/qyxthah>), (<https://surl.li/aerbfcc>). НПП доповнюють зміст компонентів онлайн-ресурсами, практикують викладати напруження на сторінках кафедри та кафедральному ютуб-каналі «Цілком природно» (<https://surl.li/fkluhp>). Оновлення змісту ОК також відбувається за рекомендаціями стейкхолдерів, так за результатами рекомендацій стейкхолдерів В.Оліва був оновлений блок курсу «Геоморфологія» (<https://surl.li/bczsdu>). Переліки ВК щорічно оновлюються в каталозі ОП, з загальнофакультетському (<https://surl.li/cc/nocfla>) і загальноуніверситетському (<https://surl.li/dcqzua>) каталогах. Водночас експертною групою встановлені слабкі сторони даної ОП при формуванні і оформленні робочих програм дисциплін, а саме відсутність у робочих програмах з виробничих практик 3,4, курсів інформації про обсяг практик в кредитах ЄКТС та їх тривалість, відсутність вказаних пререквізитів у програмах ЗПО1, ЗПО2, ЗПО6, ЗПО7, ЗПО8, ППО16, ППО17, ППО20, ЗПО36, наявність яких <https://surl.li/cc/cmlcpc> та невідповідність в РП ЗПО11, ЗПО14, ЗПО24 зазначених ПРН матриці ОП, хоча аналіз змісту цих ОК показав можливість досягнення відповідних ПРН під час опанування їх здобувачами, а також досягнення вказаних в матриці ПРН іншими ОК. Таким чином, ОП відповідає вимогам систематичного оновлення викладачами змісту ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у природничій галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності за ОП забезпечена реалізацією Стратегічного плану розвитку ЧНУ (<https://surl.li/cc/stsopk>) шляхом налагодження співпраці із закордонними закладами вищої освіти та науковими установами, міжнародними організаціями та міжнародними науковими проєктами задля створення в межах реалізації освітньої програми передумов для участі викладачів та здобувачів вищої освіти у міжнародній академічній мобільності, наукових та освітніх проєктах тощо; забезпеченням доступу здобувачів вищої освіти та викладачів до міжнародних інформаційних ресурсів і баз даних, а також участю викладачів у міжнародних проєктах. Порядок реалізації програм міжнародної академічної мобільності регламентує «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти» (<https://surl.li/dpcool>). ЧНУ є учасником у Європейському альянсі університетів «UNITA». За 3 роки реалізації ОП 4 викладачі випускової кафедри брали участь в академічній програмі Erasmus+ (<https://surl.li/fgnana>), у 2023 р. Гарант ОП С.Кирилюк в рамках програми «Arqus for Ukraine Project» проходив наукове стажування в університеті м. Гранада, Іспанія (<https://surl.li/thczyf>); Д.Холявчук проходила Міжнародне стажування у рамках міжнародного проєкту «Capacity building for natural forests in East Carpathians» (<https://surl.li/ibsbdl>), цими ж викладачами випускової кафедри виконувалися 2 Міжнародні гранти, (<https://surl.li/nppctf>), (<https://surl.li/txkjki>). 2 здобувачі ОП В.Маєвський та О.Козуб у 2025 р. були залучені до виконання Міжнародного проєкту (<https://surl.li/cc/lynxka>) у якості учасників літньої школи і модератора та учасниці провітницького заходу. За певними ОК проводяться бінарні лекції зі участю викладачів закордонних закладів освіти, так під час відкритої зустрічі з ЕГ, Вансан Олів (лектор Ліонського університету, Франція) наголосив на рівні своєї задоволеності співпрацею в межах ОП через бінарні лекції, в яких він приймав участь. Отже, ОП

«Геосистеми та георизики» забезпечує інтернаціоналізацію ОП під час навчання і досліджень в повній мірі, її реалізація повністю відповідає вимогам даного підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами аналізу матеріалів акредитаційної справи та проведених зустрічей з учасниками освітнього процесу, експертна група дійшла висновку, що освітня програма «Геосистеми та георизики» відповідає вимогам Критерію 4. У ЗВО наявна та всебічно висвітлена на сайті закладу нормативна база внутрішніх документів, які забезпечують та регулюють освітній процес на ОП «Геосистеми та георизики», освітній процес за ОП «Геосистеми та георизики» повністю відповідає вимогам законодавства, методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП мети та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. учасникам освітнього процесу своєчасно надається вичерпна інформація про цілі та зміст ПРН, ОК та критерії їх оцінювання. Учасники освітнього процесу здійснюють активне поєднання навчання та наукових досліджень, викладачі активно займаються науковою діяльністю, що тісно пов'язана з ОП та впроваджують результати науково-дослідної роботи в освітній процес, заклад є засновником періодичного фахового видання категорії Б, в якому регулярно публікують результати своїх досліджень викладачі і здобувачі. Форми навчання та викладання за ОП сприяють досягненню ПРН та загальних і фахових компетентностей, передбачених ОП. Наявна база внутрішніх документів, які забезпечують та регулюють навчальний процес, наявна розгалужена мережа каналів щодо інформування здобувачів освіти про цілі ОП, освітні компоненти, критерії оцінювання та ін. ОП інтерналізована у міжнародному середовищі шляхом співробітництва ЗВО з закордонними науковими і освітніми установами, участю викладачів ОП у міжнародних програмах та міжнародних проєктах та залучення здобувачів до реалізації міжнародних науково-дослідних та освітницьких проєктів. Позитивною практикою даної ОП є ведення викладачами випускової кафедри навчального YouTube-каналу «Цілком природно» (<https://surl.li/imfgww>), який діє відповідно до «Положення про YouTube студію «Цілком природно»» (<https://surl.li/nhgta>), канал містить короткі науково-популярні та навчальні матеріали, зокрема відеолекції до частини ОК, які сприяють додатково досягати частини ПРН. Позитивною практикою даної ОП також є проведення польових семінарів (<https://surl.li/znezkn>), з широким залученням здобувачів, як форми навчання, яка сприяє посиленню практичних навичок здобувачів.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. ЕГ вважає несуттєвим недоліком у контексті Критерію 4 оформлення низки робочих програм дисциплін не у відповідності до Методичних рекомендацій ЧНУ.

Рекомендації

1) До 1 вересня 2026 року викладачам, які забезпечують ЗПО1, ЗПО2, ЗПО6, ЗПО7, ЗПО8, ППО16, ППО17, ППО20, ЗПО36 включити у робочі програми відповідних дисциплін пререквізити відповідно до структурно-логічної схеми ОП; викладачам, які забезпечують ЗПО11, ЗПО14, ЗПО24 привести у відповідність матриці ОП ПРН у робочих програмах цих дисциплін; оновити робочі програми виробничої практики згідно «Методичних рекомендацій ЧНУ до розроблення, затвердження та перегляду робочих програм освітніх компонентів (навчальних дисциплін)» ЧНУ (<https://surli.cc/cmlcpc>) та включити в них інформацію про обсяги у кредитах і тривалість практик.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Геосистеми та георизики» є чітко визначеними, зрозумілими, прозорими та такими, що дають змогу об'єктивно оцінити досягнення програмних результатів навчання. Як засвідчено у робочих програмах навчальних дисциплін, кожен

освітній компонент супроводжується описом методів оцінювання, форм контролю, шкали та критеріїв, що відповідають національним та ECTS-рекомендаціям. Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, а також представників студентського самоврядування та аналіз індивідуальних навчальних планів (особових карток) підтвердили, що студенти чітко орієнтуються в очікуваних формах контролю і системі оцінювання для кожної дисципліни. Викладачі на першому занятті інформують студентів про порядок і критерії оцінювання у межах освітнього компонента. Крім того, за місяць до поточної атестації ця інформація повторно озвучується, що сприяє її закріпленню. Всі критерії доступні в робочих програмах дисциплін, які оприлюднені в електронному середовищі університету. Куратори академічних груп додатково інформують здобувачів про особливості оцінювання, що створює систему постійного інформування. Система оцінювання реалізується відповідно до принципів прозорості, академічної доброчесності, об'єктивності та передбачуваності. Накопичувальний характер оцінювання дозволяє враховувати динаміку успішності здобувача впродовж усього періоду вивчення дисципліни, а підсумковий контроль є логічним завершенням усіх попередніх етапів. Таким чином, контрольні заходи повною мірою відповідають вимогам стандарту вищої освіти та сприяють забезпеченню якості підготовки здобувачів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форми атестації здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Геосистеми та георизики» спеціальності 103 «Науки про Землю» повністю відповідають вимогам Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, затвердженого наказом МОН України від 04.10.2018 р. № 1076. Відповідно до положень стандарту, підсумкова атестація передбачає виконання кваліфікаційної роботи (бакалаврського кваліфікаційного проекту), яка має засвідчити здатність здобувача інтегрувати набуті знання, уміння та навички в межах комплексного практико-орієнтованого завдання. Форма проведення атестації - публічний захист кваліфікаційної роботи - затверджена в документах університету, здійснюється відкрито та відповідно до принципів академічної доброчесності. Склад екзаменаційної комісії визначається наказом ректора з урахуванням фахової відповідності та участі представників стейкхолдерів. Тематика кваліфікаційних робіт охоплює ключові аспекти ОП: геоінформаційні системи, моніторинг природних небезпек, просторовий аналіз, ландшафтне планування та регіональні екологічні ризики. Водночас, слід зазначити, що на момент акредитації випуск здобувачів за цією освітньою програмою ще не здійснювався, а отже, немає емпіричних матеріалів щодо якості виконаних кваліфікаційних робіт. Проте, передбачена структура та механізми організації атестації свідчать про готовність закладу забезпечити якісну оцінку досягнутих результатів навчання на завершальному етапі освітнього процесу. Для спеціальності 103 «Науки про Землю» Єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ) на бакалаврському рівні освіти станом на момент акредитації не запроваджений нормативно, тому результати захисту кваліфікаційної роботи є основним інструментом оцінювання здобутих компетентностей.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У межах реалізації освітньої програми «Геосистеми та георизики» спеціальності 103 «Науки про Землю» у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича визначено чіткі, прозорі та доступні правила проведення контрольних заходів, що регламентують усі етапи оцінювання здобувачів вищої освіти. Ці правила врегульовані внутрішніми нормативними документами, зокрема: «Положенням про організацію освітнього процесу», «Положенням про поточне і підсумкове оцінювання результатів навчання», а також відповідними методичними матеріалами, що є доступними через офіційний сайт ЗВО та електронне освітнє середовище. Під час проведення фокус-груп із гарантми, науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти було підтверджено, що викладачі на початку вивчення кожної дисципліни інформують студентів про форми контрольних заходів, критерії оцінювання та порядок їх проведення. Також викладачі повторно нагадують про порядок оцінювання перед підсумковим контролем, а куратори та адміністрація факультету забезпечують системне інформування щодо ключових процедур. Запроваджено механізми, які гарантують об'єктивність оцінювання: у внутрішніх положеннях визначено процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів; захисти кваліфікаційних робіт і результати модульного контролю проходять у відкритому форматі. Здобувачі вищої освіти проінформовані про порядок апеляції та повторного проходження контрольних заходів, що також підтверджено під час зустрічей. Таким чином, система оцінювання в рамках ОП реалізується відповідно до принципів академічної доброчесності, прозорості та правової визначеності, а всі процедурні аспекти дотримуються послідовно й на практиці, що забезпечує довіру до результатів навчання та захищає права здобувачів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її

імплементацию у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича сформовано цілісну політику дотримання академічної доброчесності, яка є обов'язковою для всіх учасників освітнього процесу в межах реалізації освітньої програми «Геосистеми та георизики» спеціальності 103 «Науки про Землю». Вона ґрунтується на положеннях Закону України «Про освіту» та конкретизована у внутрішніх нормативних документах - зокрема, «Положенні про академічну доброчесність у ЧНУ» (<https://surl.li/qh1aj>). Під час зустрічей з фокус-групами здобувачів, викладачів і гаранта програми підтверджено, що принципи академічної доброчесності (самостійність виконання робіт, недопущення плагіату, фальсифікацій тощо) системно імплементовані в навчальний процес і культуру університету. Здобувачі вищої освіти інформуються про ці принципи з першого року навчання - як на заняттях, так і через кураторську та позааудиторну роботу. Заклад активно популяризує академічну доброчесність, зокрема через щорічні заходи (тематичні тижні, відкриті лекції, круглі столи), окремі курси («НДР та академічна доброчесність»), інформаційні розсилки та інтеграцію теми доброчесності в програми дисциплін. Для контролю якості письмових академічних текстів використовується система перевірки на плагіат (StrikePlagiarism), яка застосовується до курсових, кваліфікаційних робіт та інших індивідуальних завдань. Результати перевірки долучаються до атестаційної справи. Застосування відповідних інформаційних технологій, наявність нормативного підґрунтя, підтверджена обізнаність здобувачів і викладачів, а також практичне дотримання вимог доброчесності свідчать про високий рівень внутрішньої культури якості в університеті та відповідність критерію в повному обсязі.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами аналізу матеріалів акредитаційної справи та проведених зустрічей з учасниками освітнього процесу, експертна група дійшла висновку, що освітня програма «Геосистеми та георизики» спеціальності 103 «Науки про Землю» повністю відповідає вимогам Критерію 5. В університеті створено дієву систему контролю навчальних досягнень, яка базується на принципах прозорості, об'єктивності, передбачуваності, академічної доброчесності та є інструментом забезпечення якості освіти. Форми контрольних заходів, критерії оцінювання та шкали чітко сформульовані у робочих програмах навчальних дисциплін, завчасно доводяться до здобувачів вищої освіти та є доступними в електронному освітньому середовищі. Це підтверджено як документами, так і результатами фокус-груп зі здобувачами та науково-педагогічними працівниками. Системна робота кураторів і викладачів щодо інформування студентів про порядок оцінювання сприяє його чіткому розумінню з боку здобувачів. Оцінювання має накопичувальний характер, що дозволяє відстежувати динаміку навчального поступу здобувача протягом семестру. Підсумковий контроль є логічним завершенням попередніх етапів і відповідає цілям кожного освітнього компонента. Форми атестації узгоджені зі Стандартом вищої освіти (наказ МОН України від 04.10.2018 № 1076), передбачають публічний захист кваліфікаційної роботи. ЄДКІ для спеціальності не передбачено. Станом на момент акредитації випуск здобувачів за ОП ще не відбувся, однак всі процедури та документи підготовлені й відповідають нормативним вимогам. Визначено чіткі внутрішні правила проведення контрольних заходів, зокрема щодо уникнення конфлікту інтересів, оскарження результатів, повторного проходження тощо. Вони закріплені у внутрішніх положеннях ЧНУ та доводяться до всіх учасників освітнього процесу. Окремо заслуговує на увагу політика дотримання академічної доброчесності, яка є складовою культури якості університету. Вона реалізується через курси, кураторську роботу, просвітницькі заходи та застосування антиплагіатних програм (StrikePlagiarism). Підтримка доброчесності має як нормативний, так і практичний вимір, а учасники освітнього процесу демонструють обізнаність і прихильність до цих принципів. Загалом, система оцінювання, контрольних заходів та доброчесності в межах ОП функціонує злагоджено, є нормативно забезпеченою і повністю відповідає стандартам якості вищої освіти.

Недоліки

Недоліки за даним критерієм не виявлено

Рекомендації

Рекомендовано, після першого випуску здобувачів за освітньою програмою «Геосистеми та георизики», провести аналітичне узагальнення якості виконання кваліфікаційних робіт, рівня проходження атестації та сформованості програмних результатів навчання з метою подальшого вдосконалення освітнього процесу. Доцільним є розширення практики проведення тренінгів для науково-педагогічних працівників щодо об'єктивного оцінювання, запобігання конфлікту інтересів та дотримання принципів академічної доброчесності. Також рекомендовано розглянути можливість створення узагальненого посібника або методичних рекомендацій для здобувачів вищої освіти, що містили б чітке пояснення політик оцінювання та академічної доброчесності в межах реалізації освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Аналіз внутрішньої системи забезпечення якості освіти, додаткових матеріалів, наданих на запит експертної групи, інформації з сайту випускової кафедри та проведені зустрічі з фокус-групами засвідчили, що освітні компоненти (ОК) реалізуються викладачами з належною академічною кваліфікацією і професійним досвідом. Гарантом ОП є кандидат географічних наук, доцент Кирилюк, чия академічна кваліфікація та практичний досвід забезпечують ефективну координацію освітнього процесу. Викладацький склад освітньої програми включає фахівців з педагогічним стажем від 3 до 41 року та двох молодих викладачів без стажу, що забезпечує як наступність поколінь, так і оновлення академічного середовища. 100 % викладачів мають науковий ступінь та/або вчене звання; серед них – четверо докторів наук, професорів. Кваліфікація підтверджується дипломами, науковими ступенями, атестатами, а також відповідністю не менш ніж чотирьом ліцензійним вимогам та наявністю мінімум п'яти публікацій за останні п'ять років у фахових виданнях (категорія Б або індексованих у наукометричних базах), тематика яких відповідає освітнім компонентам, що забезпечуються. Це підтверджується даними звіту про самооцінювання (табл. 2) та додатковими документами, наданими ЗВО. Конкурсна система добору викладачів регламентується відповідним Положенням університету (<https://surli.li/lnmyqu>), що враховує профільність освіти, науковий ступінь, досвід роботи в суміжних напрямках (географія, геоекологія, управління ризиками), публікації, участь у наукових і прикладних проєктах, співпрацю з роботодавцями. Крім обов'язкових законодавчих критеріїв, у доборі враховується педагогічний та науковий досвід, участь у розробці навчально-методичних матеріалів і практикоорієнтованість. На зустрічах із фокус-групами представники університету та факультету підтвердили, що призначення викладача на певну дисципліну здійснюється випусковою кафедрою на основі аналізу наукових публікацій, навчально-методичних напрацювань, досвіду в суміжних галузях. Аналіз переліків публікацій (<https://surli.lu/tjakpd>) показав високу публікаційну активність, включаючи профільні монографії (<https://surli.li/oruvxv>), що тематично корелюють із викладанням відповідних компонентів ОП та поглиблюють рівень фахової підготовки здобувачів. Таким чином, кадрове забезпечення ОП є якісним і сталим: університетська система конкурсного відбору викладачів і внутрішньокафедральний добір фахівців до конкретних освітніх компонентів відповідають критеріям прозорості, професіоналізму й ціннісного підходу до формування навчального середовища. Це прямо впливає на ефективну реалізацію освітньої програми та досягнення програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Прозорість та відсутність дискримінації у процедурі конкурсного відбору викладачів забезпечується діючим у ЗВО «Положенням про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://surli.li/lnmyqu>), згідно якого оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікуються на офіційному сайті Університету щонайменше за місяць до закінчення прийняття заяв на посади, що забезпечує прозорість конкурсу. В результаті аналізу ВСО та під час інтерв'ю з НПП ЕГ встановила, що процедура продовження контракту із ЗВО вже працюючих викладачів здійснюється також на конкурсній основі та передбачає такі етапи як підготовка розгорнутого звіту про результатах наукової, освітньої та методичної роботи викладача, що розглядається кафедрою та виноситься на обговорення Вченої ради факультету. На географічному факультеті функціонує Комісія з питань регламенту та кадрової політики (<https://surli.li/wxddkn>), яка оцінює доцільність продовження трудових відносин з викладачем. У ЗВО запроваджено процедуру щорічного рейтингового оцінювання викладачів (<https://surli.cc/tjeuqx>), результати якого впливають на процедуру відбору викладачів при заміщенні вакантних посад. У 2024–2025 н. р. на випусковій кафедрі процедуру продовження контракту за результатами конкурсного відбору успішно пройшли 6 науково-педагогічних працівників. Отже, експертною групою встановлено, що під час реалізації ОП «Геосистеми та георизики» відбір викладачів на вакантні посади та добір їх для викладання окремих ОП є системним, прозорим і неупередженим, механізми відбору враховують рівень професіоналізму і публікативної активності кандидатів, що забезпечує успішну реалізацію ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

В рамках реалізації ОП «Геосистеми та георизики» наявна практика залучення до освітнього процесу професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. На географічному факультеті ЧНУ активно діє Рада стейкхолдерів географічного факультету (<https://surli.cc/mbmjxu>), яка діє відповідно до

(<https://surli.cc/lcrveh>). Залучення роботодавців до освітнього процесу ОП здійснюється також через спільну розробку й обговорення її змісту, що забезпечено присутністю у складі проєктної групи представниці роботодавців Д. Юзик (<https://surl.li/kularq>). Роботодавці виступають співлекторами на бінарних заняттях, де викладачі поєднують теоретичний матеріал з прикладами від фахівців-практиків (<https://surl.li/eglinv>), (<https://surl.li/biyqab>), (<https://surl.li/jmvber>), (<https://surl.lu/qymllka>). Залучення роботодавців до освітнього процесу дає можливість не лише сформувати та поглибити практичні навички, а й встановити прямі контакти з потенційними роботодавцями для подальшого працевлаштування. Роботодавці залучені до обговорення змісту, організації і проведенні навчальних практик, вони погоджують маршрути практик, які формуються з урахуванням розташування ключових установ, де можуть працювати студенти, а саме адміністрації і філіалів природно-заповідних установ, пунктів моніторингу довкілля та природничих музеїв (<https://surl.li/encfco>), що було підтверджено на зустрічі ЕГ з фокус-групою роботодавців. Роботодавці допомагають в організації та проведенні виробничої практики для здобувачів освіти за ОП, зокрема проходження здобувачами виробничої практики у Чернівецької філії ПрАТ «Геотехнічний інститут», що також було підтверджено на зустрічі ЕГ з фокус-групою роботодавців. Під час зустрічі з фокус-групою роботодавців ЕГ підтвердила наведені реальні факти співпраці з роботодавцями під час організації та реалізації освітнього процесу за ОП, а також високу зацікавленість їх організацій, зокрема відділу супроводу реформ та аудиту місцевих програм Чернівецької обласної ради, Національного природного парку «Вижницький» та Національного природного парку «Черемошський», у залученні до роботи фахівців, підготовлених за ОП «Геосистеми та георизики», а також задоволення зазначених роботодавців у сприянні реалізації даної освітньої програми шляхом залучення викладачів та здобувачів до спільних науково-дослідних робіт, надання матеріально технічної бази їх організацій для реалізації даної ОП та шляхом сприяння працевлаштуванню випускників даної ОП в організації, представниками яких вони є. Таким чином, ОП повністю відповідає вимогам залучення до її реалізації роботодавців, їх організацій, та професіоналів-практиків.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Професійний розвиток викладачів ОП «Геосистеми та Георизики» у ЧНУ забезпечується відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації НПП» (<https://surl.li/dbmuza>). Викладачі постійно вдосконалюють свої професійні навички шляхом участі у програмах академічної мобільності (<https://surl.lu/fshhdc>), міжнародних стажуваннях, проєктній діяльності, отримання сертифікацій, підвищення кваліфікації в межах університетських та зовнішніх програм, захистом дисертацій на здобуття наукових ступенів (у 2025 р. докторську дисертацію захистила Д. Холявчук (<https://surl.lu/qiilju>)) тощо. Прикладами професійного розвитку викладачів, задіяних у реалізації ОП є міжнародні стажування завідувача випускової кафедри Б.Т. Рідуша у Ясьському університеті (Румунія), у Вроцлавському університеті (Польща) та у Вроцлавському університеті довілля та наук про життя; міжнародне стажування Д.Холявчук за грантом JESH Ukraine (Австрійська АН) та її участь у «Міжнародному тижні Erasmus+» (університет Тімішоари, Румунія), міжнародне стажування гаранта ОП С.Кирилюка в університеті Гранади (Іспанія), а також стажування за програмою Erasmus+ в університеті Лотарингії (Франція) Б.Рідуша, Д.Холявчук, С.Кирилюка, Я.Поп'юк. В ЗВО створена багаторівнева система матеріального, морального і професійного заохочення викладачів за досягнення, яка регулюється Статутом ЧНУ <https://surl.li/cknrjz> і Колективним договором <https://surl.li/ubnqjr>. Згідно рейтингового оцінювання НПП (<https://surli.cc/tjeuqx>) встановлюються надбавки, що мотивує НПП до активної професійної діяльності і наукового зростання і сприяє професійному розвитку. Процедура відбору працівників для заохочення є прозорою і неупередженою, оскільки заохочення відбувається за результатами рейтингування. У 2025 р. такі надбавки отримали 6 НПП, задіяних у реалізації ОП «Геосистеми та георизики» (<https://surli.cc/qmshyo>). Портфоліо викладачів, які відбивають їх рівень наукової і педагогічної майстерності, розміщені на офіційному сайті <https://surl.li/ewfhhm>. ЗВО стимулює викладацьку майстерність через власні тренінги, участь міжнародних програмах педагогічного вдосконалення, мовні курси тощо, що було підтверджено під час зустрічей з фокус-групами керівництва університету і НПП, які відмітили, що мовні курси, зокрема не лише англійської, а й румунської мови, яка є суттєвим регіональним важелем, сприяють підвищенню можливості участі НПП у Міжнародних дослідницьких проєктах. Таким чином, ОП повністю відповідає вимогам підкритерію щодо створення у ЗВО умов розвитку професійного росту та викладацької майстерності викладачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами аналізу матеріалів акредитаційної справи та проведених зустрічей з учасниками освітнього процесу, експертна група дійшла висновку, що освітня програма «Геосистеми та георизики» відповідає вимогам Критерію 6. Професорсько-викладацький склад, що забезпечує освітній процес на ОП «Геосистеми та георизики» є висококваліфікованим та досвідченим. Система конкурсного добору викладачів університету та добір викладачів конкретних ОК ОП «Геосистеми та георизики» гарантує високий рівень їх професіоналізму, прозорість кадрової політики та відповідність вимогам акредитаційних критеріїв, що безпосередньо впливає на якість реалізації освітньої програми, а процедури конкурсного добору викладачів у ЗВО є прозорими та об'єктивними. При формуванні ОП «Геосистеми та георизики» враховані пропозиції роботодавців, а їх самих залучають до організації та реалізації освітнього процесу. Роботодавці активно залучаються до проведення навчальних та виробничих практик та проведення спільних науково-дослідницьких робіт з НПП випусканою кафедрою. На географічному факультеті активно працює Рада стейкхолдерів. ЗВО здійснює стимулювання розвитку викладацької майстерності

шляхом застосування нематеріальних та матеріальних заохочень. Система професійного розвитку викладачів реалізовується на постійній основі через власні програми ЧНУ або у співпраці з іншими організаціями.

Недоліки

Суттєві недоліки відсутні.

Рекомендації

1) Експертна група рекомендує ЦЗЯО ЧНУ до 1 вересня 2026 р. включити в перелік питань для опитування здобувачів запитання, які мають висвітлювати думку здобувачів вищої освіти щодо задоволеності залученням представників роботодавців до освітнього процесу. 2) Робочій групі ОП «Геосистеми і георизики» у тісній співпраці зі стейкхолдерами географічного факультету ЧНУ до 31 грудня 2026 р. розглянути можливість розширення фактичних баз проходження виробничих практик здобувачів ОП з оглядом на можливість залучення сучасної матеріально-технічної бази виробничих організацій і установ до виконання завдань виробничої практики.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Рівень матеріально-технічних ресурсів цілком відповідає цілям та ПРН, які визначені ОПП Геосистеми та георизики. Під час акредитації, дистанційного огляду матеріально-технічної бази, ЕГ переконалась у достатній фінансовій та матеріально-технічній спроможності ЗВО надавати якісні освітні послуги. Спеціальні обладнання та устаткування, які є необхідними для викладання окремих ОК, наявні та доступні в аудиторіях та лабораторіях кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії. Так, для досягнення цілей та програмних результатів навчання ОПП Геосистеми та георизики використовуються зокрема комп'ютерні клами, палеогеографічна лабораторія, ґрунтово-геохімічна лабораторія та природничий музей. Здобувачі ВО під час освітнього процесу мають можливість користуватись метеостанціями, мікроскопами, сейсмографами, кондуктометрами, БПЛА тощо. Щодо програмного забезпечення, то здобувачі мають доступ до комп'ютерних класів з відповідним програмним забезпеченням: ГІС-програм ArcGIS та QGIS, а також Microsoft 365. Щодо навчально-методичного забезпечення дисциплін ОПП Геосистеми та георизики, то ЗВО надає доступ до науково-технічної бібліотеки (<https://library.chnu.edu.ua/>), інституційного репозитарію (<https://archer.chnu.edu.ua/>). Також навчально-методичні матеріали кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії опубліковано на сайті кафедри (<https://surli.cc/cjgwcpr>). Окрім цього, навчальний процес підтримується на платформі дистанційного навчання Moodle. На базі географічного факультету функціонує діючий YouTube-канал "Цілком природно" (<https://surli.cc/bfjtmr>) з метою популяризації географічних наук. Окрім вищезазначеного, для здобувачів ВО у ЧНУ доступний повний комплекс соціальної інфраструктури: гуртожитки (<https://surli.cc/mtxusc>), Центр культури і дозвілля (<https://surli.cc/jivvjo>), Соціально-психологічний центр (<https://surli.cc/shurer>) та ін.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ЧНУ та географічний факультет зокрема сприяє безперешкодному доступу НПП та здобувачів ВО до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладання та наукової діяльності згідно Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ (<https://surli.cc/yroixr>). НПП та здобувачі ВО, що навчаються за ОПП Геосистеми та георизики, мають можливість безкоштовно користуватися необхідною інфраструктурою, зокрема використовувати аудиторії та лабораторії кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії. ЗВО володіє власною науково-технічною бібліотекою (<https://library.chnu.edu.ua/>), інституційним репозитарієм (<https://archer.chnu.edu.ua/>). ЗВО забезпечує доступ до Міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Також надано доступ до мережі інтернет через платформу Eduram (<https://eduroam.org/>), що дозволяє використовувати усі необхідні для освітнього процесу інформаційні ресурси.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ЕГ встановила, що потреби та інтереси здобувачів ВО є основним чинником в організації освітнього середовища. Про це, зокрема, свідчить регулярне проведення опитувань (анкетувань) серед здобувачів ВО, що було неодноразово підтверджено під час акредитації самими здобувачами, студентським самоврядуванням, представниками внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти. Результати окремих опитувань доступні на сайті кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії (<https://surli.cc/aarqnl>). За даною ОПП доступні результати декількох опитувань, проведених у 2024-2025 н. р.: Щодо якості та задоволеності навчанням на ОПП Геосистеми та георизики (<https://surli.cc/bdqwdz>); Задоволеність студентів методами викладання навчальних дисциплін на освітніх програмах географічного факультету (<https://surli.cc/rvxarx>); Вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти географічного факультету (<https://surli.cc/itpuyr>); Молодь проти корупції (<https://surli.cc/onljzw>). Також є опитування «Викладач очима студентів», яке проводилось у 2023-2024 н. р. (<https://surli.cc/plcklv>). На задоволення потреб та інтересів здобувачів ВО впливає також наявність вибіркових дисциплін. Згідно Порядку реалізації здобувачами вищої освіти ЧНУ права на вибір навчальних дисциплін (<https://surli.cc/fimzes>) реалізується індивідуальна освітня траєкторія. ЕГ встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя, фізичного та ментального здоров'я здобувачів ВО. Задля забезпечення ментального здоров'я в ЧНУ створено Соціально-психологічний центр (<https://surli.cc/shurer>), який на безоплатній основі здійснює психологічну підтримку всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі регулярно проходять інструктажі з техніки безпеки. Окремі інструктажі проводяться безпосередньо під час практичних, лабораторних занять, під час практик. Проблема організації безпечного освітнього процесу у ЗВО на період дії воєнного стану є пріоритетною. У ЧНУ облаштовано укриття. Також на сайті ЗВО опубліковано інформацію, яка стосується дії воєнного стану в Україні (<https://surli.cc/jvdnqx>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ з'ясовано, що в ЧНУ має місце освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка, підтримка фізичного та ментального здоров'я здобувачів ВО. Забезпечення різного роду підтримки здобувачів у ЧНУ відбувається завдяки співпраці багатьох структурних підрозділів ЗВО з безпосередніми учасниками освітнього процесу за ОПП Геосистеми та георизики. Під час спілкування зі здобувачами ВО та НПП було з'ясовано, що академічний персонал завжди відкритий до контакту. Викладачі географічного факультету, зокрема кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії надають здобувачам освітню, інформаційну та консультативну підтримку в межах своїх ОК. Почасти освітня, організаційна, інформаційна, консультативна підтримка забезпечується роботою кураторів. Освітня підтримка здобувачів ВО забезпечується і роботою науково-технічної бібліотеки (<https://library.chnu.edu.ua/>), інституційного репозитарію (<https://archer.chnu.edu.ua/>) та платформи дистанційного навчання Moodle. Інформаційна підтримка знаходить своє відображення, насамперед, на офіційному вебсайті ЧНУ - <https://www.chnu.edu.ua/>, вебсайті географічного факультету - <https://geo.chnu.edu.ua/>, вебсайті кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії - <https://terra.chnu.edu.ua/>, де відбувається регулярне оновлення інформації та розміщуються актуальні оголошення. Деканат забезпечує інформаційною підтримкою усіх учасників освітнього процесу. Застосовується використання корпоративної пошти. Окрім цього, функціонує мобільний додаток, в якому можна дізнатись важливу інформацію стосовно навчального процесу. Соціальна підтримка здобувачів ВО здійснюється через надання стипендій, та за необхідності – надання місця у гуртожитку. Здобувачам ВО надається можливість отримання психологічної підтримки завдяки консультаціям, які надає Соціально-психологічний центр (<https://surli.cc/shurer>), що діє згідно Положення про соціально-психологічний центр ЧНУ (<https://surli.cc/peuflf>). Керівницею вищезазначеного центру було зазначено, що соціально-психологічний центр ЧНУ здійснює психологічну підтримку всіх учасників освітнього процесу, як працівників ЗВО, так і здобувачів ВО. Окремо організаційна, інформаційна та консультативна підтримка здобувачів відбувається органами Студентського самоврядування (<https://surli.cc/knmkef>), що діють згідно Положення про органи студентського самоврядування ЧНУ (<https://surli.cc/jjmaho>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЧНУ забезпечує рівні умови щодо реалізації права на освіту для всіх учасників освітнього процесу, зокрема через формування відповідної нормативно-правової бази, а саме Порядку супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп, а також надання їм соціально-психологічної допомоги у ЧНУ (<https://surli.cc/zlrihz>) та Технічного висновку про можливість доступності закладів ЧНУ в м. Чернівці для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення з ескізними пропозиціями (<https://surli.cc/bfvwep>). Дистанційний огляд матеріально-технічної бази засвідчує, що ЗВО докладає достатньо зусиль для забезпечення умов реалізації права на освіту усіма здобувачами ВО, що підтверджує наявність пандусів, табличок, вказівників шрифтом Брайля тощо. На ОПП Геосистеми та георизики не навчаються та не навчались особи з особливими освітніми потребами, але попри їх

відсутність, вищезазначена нормативна база та наявна інфраструктура підтверджують готовність ЗВО до оперативного реагування задля забезпечення рівних можливостей.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному вебсайті ЗВО розміщена інформація щодо політики та процедур реагування на випадки конфліктних ситуацій. Розроблене Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у ЧНУ (<https://surli.cc/lukgba>), оремо є Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) у ЧНУ (<https://surli.cc/jeahpr>). Також у ЗВО розроблено Етичний кодекс ЧНУ (<https://surli.cc/qyciur>) та Правила академічної доброчесності у ЧНУ (<https://surli.li/rooksa>). Стосовно конфліктів, що мають корупційний характер, у ЗВО працює Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції, прийнята Антикорупційна програма ЧНУ на 2025-2027 роки (<https://surli.cc/gbjrkh>). На вебсайті ЗВО наявна інформація, про проведення різного роду освітньо-інформаційних заходів на тематику антикорупції, доброчесності (<https://surli.cc/bzwqhp>). ЕГ під час акредитації пересвідчилась, що всі учасники освітнього процесу обізнані з наведеними вище внутрішніми нормативними документами ЗВО. Крім того, в ЧНУ функціонують скриньки довіри як в електронному форматі (anticor@chnu.edu.ua), так і у фізичному вигляді, використання яких дозволяє анонімно повідомити про конфліктну ситуацію. Під час акредитації як здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування, так і представники адміністрації неодноразово підтверджували відсутність реальних випадків конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОПП Геосистеми та георизики відповідає Критерію 7 за усіма підкритеріями: 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6. ЕГ відзначає матеріально-технічне забезпечення, яке відповідає цілям та ПРН, що визначені ОПП Геосистеми та георизики, а також надання можливості безперешкодного доступу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО всім учасникам освітнього процесу. Освітнє середовище, що сформоване на географічному факультеті ЧНУ ім. Ю. Федьковича, надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, через всебічну підтримку. ЗВО забезпечує рівні умови для всіх учасників освітнього процесу, в тому числі для осіб з особливими освітніми потребами.

Недоліки

Суттєвих недоліків ОПП Геосистеми та георизики за Критерієм 7 не виявлено.

Рекомендації

ЕГ рекомендує щорічно проводити комплексний аудит матеріально-технічного, в тому числі програмного, забезпечення та освітнього середовища з метою виявлення сильних сторін, проблемних ділянок і можливостей для вдосконалення умов навчання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП в ЧНУ регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у ЧНУ (<https://surli.cc/uroixr>), Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм ЧНУ (<https://surli.cc/privsh>), Положенням про гаранта освітньої програми ЧНУ (<https://surli.cc/fhynoh>). Вищезазначені та інші внутрішні документи розміщено у публічному доступі на офіційному

вебсайті ЗВО, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та громадськості. ЧНУ має визначену загальноінституційну політику та систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, передбачену Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ (<https://surli.cc/nnavaz>). У ЗВО функціонує Центр забезпечення якості вищої освіти (<https://surli.cc/uzdobk>), який у своїй діяльності керується вищезазначеним Положенням та Положенням про Центр забезпечення якості вищої освіти ЧНУ (<https://surli.cc/izlanl>). Основною метою діяльності Центру є організаційний супровід та методичне забезпечення реалізації політики щодо забезпечення якості вищої освіти ЗВО, координації співпраці між структурними підрозділами з питань моніторингу та аналізу процесів забезпечення якості вищої освіти. На сайті ЧНУ можна ознайомитись з планом роботи Центру (<https://surli.cc/lsgggp>) в секторі акредитаційного супроводу та сертифікації, в секторі моніторингу та навчально-методичного супроводу та на поточний навчальний рік включно.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

У ЧНУ налагоджений зворотній зв'язок зі здобувачами ВО. Здобувачі ОПП Геосистеми та георизики регулярно проходять декілька опитувань щодо якості освіти: щодо якості та задоволеності навчанням на ОПП, щодо задоволеності методами викладання навчальних дисциплін на ОП географічного факультету, щодо вільного вибору освітніх компонентів здобувачами ВО географічного факультету, щодо корупції. Результати окремих опитувань доступні на сайті кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії (<https://surli.cc/aarqnl>). За даною ОПП доступні результати декількох опитувань, проведених у 2024-2025 н. р.: Щодо якості та задоволеності навчанням на ОПП Геосистеми та георизики (<https://surli.cc/bdqwdz>); Задоволеність студентів методами викладання навчальних дисциплін на освітніх програмах географічного факультету (<https://surli.cc/rvxarx>); Вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти географічного факультету (<https://surli.cc/itpuyt>); Молодь проти корупції (<https://surli.cc/onljzw>). Також є опитування «Викладач очима студентів», яке проводилось у 2023-2024 н. р. (<https://surli.cc/plcklv>). Проведення опитувань серед здобувачів ВО було неодноразово підтверджено під час акредитації самими здобувачами, студентським самоврядуванням, представниками внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти. Здобувачі ВО можуть безпосередньо звернутися з власними пропозиціями щодо ОПП Геосистеми та георизики до НПП, гаранта ОПП, інших представників географічного факультету. Під час спілкування з ЕГ здобувачі висловили бажання розширити та поглибити навчання ГІС-технологіям. ЧНУ залучає органи студентського самоврядування до процесів внутрішнього забезпечення якості освіти. Наприклад, представники студентського самоврядування та здобувачі є членами Вченої ради ЧНУ (<https://surl.li/mocixb>) і, відповідно, мають можливість впливати на питання, що стосуються забезпечення якості вищої освіти та інших важливих питань діяльності ЗВО.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЕГ з'ясувала, що кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії має налагоджені зв'язки з роботодавцями, яких залучає процесів забезпечення якості ОПП Геосистеми та георизики шляхом їх участі в рецензуваннях ОПП, спільних освітніх та наукових заходах, читанні гостьових лекцій, у проходженнях практик здобувачами вищої освіти, при індивідуальних бесідах тощо. Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії активно взаємодіє з роботодавцями, які цілком задоволені двосторонньою співпрацею та рівнем підготовки здобувачів вищої освіти ОПП Геосистеми та георизики. Підтвердженням цьому є виступи представників роботодавців під час акредитації, а також відгуки, одержані у результаті публічного обговорення щодо відкриття ОПП (<https://surl.li/tqipqt>), які були надані як українськими, так і іноземними (польськими) колегами, а саме Факультетом географії та регіональних досліджень Варшавського університету, Відділом гідрології Державного дослідницького інституту - Польського державного геологічного інституту, Національним університетом біоресурсів і природокористування України, спільнотою кафедри гідрометеорології та водних ресурсів ЧНУ ім. Ю. Федьковича, спільнотою кафедри геодезії, картографії та управління територіями ЧНУ ім. Ю. Федьковича, Карпатським НПП. Провідні фахівці-практики та експерти галузі залучаються до проведення гостьових лекцій для здобувачів ОПП. Під час акредитації представники роботодавців неодноразово зазначали, що вони відкриті до співпраці, наголошували на потребі на регіональному ринку праці фахівців за даною спеціальністю. Також представники роботодавців озвучили потребу розширення та поглиблення навчання ГІС-технологіям.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Безпосередньо за ОПП Геосистеми та георизики випускників ще не було випускників, відтак неможливо простежити їхні кар'єрні шляхи. Однак, географічний факультет ЧНУ підтримує зв'язки зі своїми випускниками, зокрема з тими, які працюють на підприємствах та в установах, що безпосередньо пов'язані з географічними науками. Комунікація представників ЗВО з випускниками здійснюється на науково-практичних конференціях, гостьових лекціях, через соціальні мережі та ін. На вебсайті кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії

представлено перелік випускників з найвищими професійними досягненнями у сфері географії (<https://terra.chnu.edu.ua/category/istoriya/vydatni-lyudy-vyhidczy-z-kafedry/>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Освітньо-професійна програма «Геосистеми та георизики» реалізується та вдосконалюється відповідно до вимог внутрішніх нормативних документів університету та рекомендацій системи забезпечення якості вищої освіти. Моніторинг і перегляд програми здійснюються щорічно на засіданнях кафедри та/або проєктної групи з фіксацією результатів у протоколах, за підсумками чого до освітніх компонентів, змісту дисциплін, переліку компетентностей і програмних результатів навчання вносяться необхідні зміни та уточнення. Комплексне оновлення освітньої програми проводиться не рідше одного разу на чотири роки, однак фактичне вдосконалення її змісту здійснюється на постійній основі щороку з урахуванням зауважень стейкгольдерів, рекомендацій експертних груп, змін у нормативно-правовій базі, розвитку наукових досліджень і потреб ринку праці. Гарант освітньої програми забезпечує системний моніторинг її якості та ініціює впровадження відповідних коректив. Такий підхід гарантує актуальність програми та її відповідність сучасним вимогам підготовки фахівців.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОПП Геосистеми та георизики проводиться вперше. Попередньо задля вдосконалення ОПП були взяті до уваги рекомендації експертів НАЗЯВО з акредитації інших ОП географічного факультету ЧНУ.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Політика внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ЧНУ та формування культури якості освіти здійснюється відповідно до Стратегічного плану розвитку ЧНУ (2025-2029 pp.) (<https://surl.li/grqfwb>), цінностями якого є людиноцентричність, якісна освіта й дослідження, інтернаціоналізація та інтеграція, суспільна відповідальність і патріотизм, доброчесність, етика та прозорість. Також відповідні політики відображено у Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ (<https://surl.li/cnavaz>). Підтвердженням культури якості є зокрема тісний контакт з здобувачами вищої освіти (детальніше в п. 8.2), з роботодавцями (детальніше в п. 8.3) під час процедур забезпечення якості ОПП. Також цінним є міжнародний науковий досвід, який регулярно здобувають НПП географічного факультету ЧНУ. Окрім зазначеного вище, в ЧНУ відбувається інформування щодо академічної доброчесності (детальніше в п. 5.4). У ЗВО розроблено Етичний кодекс ЧНУ (<https://surl.li/qyciur>). ЗВО керується й іншими внутрішніми документами, що регламентують дотримання академічної доброчесності, зокрема Правила академічної доброчесності у ЧНУ (<https://surl.li/amldai>) та Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у ЧНУ (<https://surl.li/fmlfdh>). Під час акредитації ЕГ переконалася, що якість освіти в ЧНУ є спільною відповідальністю всієї академічної спільноти, вона формується і забезпечується всіма її учасниками.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОПП Геосистеми та георизики відповідає Критерію 8 за усіма підкритеріями: 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7. ЧНУ ім. Ю. Федьковича має визначену загальноінституційну політику та систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. ЗВО підтримує постійний зв'язок зі стейкхолдерами. Якість освіти в ЗВО є спільною відповідальністю всієї академічної спільноти, формується і забезпечується всіма учасниками освітнього процесу.

Недоліки

Суттєвих недоліків ОПП Геосистеми та георизики за Критерієм 8 не виявлено. Однак, ЕГ як слабку сторону відмічає: Внутрішня система забезпечення якості реалізації освітньої програми не повністю систематизована: результати моніторингу, опитувань і зворотного зв'язку не завжди оформлені у форматі структурованих аналітичних звітів. Окремі результати внутрішнього моніторингу (наприклад, фокус-груп, щорічного оновлення ОП) не представлені у відкритому доступі або мають розрізнену форму подачі.

Рекомендації

1. Розробити та запровадити уніфіковану систему звітності щодо реалізації та моніторингу освітньої програми, включно з аналітичними звітами за результатами опитувань, фокус-груп і перегляду ОП. 2. Забезпечити регулярне публічне оновлення результатів моніторингу, змін до ОП та обґрунтування їх впровадження. 3. Залучати зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців, випускників, незалежних експертів) до оцінювання якості програми в рамках внутрішньої системи забезпечення якості. 4. Посилити внутрішню культуру якості шляхом проведення воркшопів і навчань для гаранта, НПП і студентів щодо механізмів якості та їх ролі у розвитку ОП. 5. Розглянути можливість розширення та поглиблення навчання ГІС-технологіям, про що зазначали під час акредитації здобувачі ВО та представники роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному вебсайті ЧНУ у розділі «Важливо» / «Нормативні документи» (<https://surl.li/fpxmsf>) у вільному доступі розміщено Положення та інші нормативні документи, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу (науково-педагогічних та педагогічних працівників, здобувачів ВО та інших працівників ЗВО). Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюють: Статут ЧНУ (<https://surl.li/txgclj>), Правила внутрішнього трудового розпорядку ЧНУ (<https://surl.li/mnhbnt>), Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ (<https://surl.li/cc/ypoixr>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ (<https://surl.li/cc/nnavaz>) та ін. Вищезазначені та інші внутрішні діючі документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в ЧНУ є чіткими, зрозумілими та публічними. Всі учасники послідовно їх дотримуються під час процесу реалізації ОПП Геосистеми та георизики у ЧНУ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЧНУ надає зовнішнім стейкхолдерам достатньо можливостей для їх залучення до обговорення ОПП Геосистеми та георизики. На вебсайті кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії оприлюдненні результати громадського обговорення, та одержаних пропозицій щодо внесення змін до ОПП Геосистеми та георизики (<https://surl.li/tdaefv>). ЕГ відзначає, що на даній вебсторінці в зручному для подальшого аналізу форматі розміщено таблицю пропозицій та результатів внесених змін до ОПП Геосистеми та георизики першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://surl.li/rulmzg>, <https://surl.li/idosqq>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Детальний аналіз ЕГ інформації на вебсайті ЧНУ, географічного факультету та кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії, засвідчує, що ЗВО забезпечує відкритий доступ до інформації та документів відповідно до чинного законодавства. Насамперед, на вебсайті ЧНУ у Переліку спеціальностей бакалаврату (<https://surl.li/cc/syhzco>) можна відшукати ОПП Геосистеми та георизики. Інформація щодо ОПП Геосистеми та георизики та ряд додаткових матеріалів розміщено на вебсайті кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії (<https://surl.li/kmiyxb>) – насамперед власне сама ОПП (<https://surl.li/cc/wwtoab>) та навчальний план (<https://surl.li/gvwpul>). Там же знаходиться чітко структурована інформація щодо освітніх компонентів: обов'язкових та вибіркових дисциплін, силабуси до них (<https://surl.li/dpriph>). Доступна інформація щодо опитування здобувачів ВО (<https://terra.chnu.edu.ua/category/op/opytuvannya/>) та відповідних результатів. Окрема вебсторінка, присвячена акредитації ОПП Геосистеми та георизики (<https://surl.li/caruzz>). Загалом, здобувачі ВО

можуть безперешкодно відшукати на вебсайті необхідну для себе інформацію щодо освітнього процесу – розклад занять та ін. ЕГ підтверджує, що вебсайти ЧНУ, географічного факультету та кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії та їхні вебсторінки наповнені різноплановою структурованою інформацією для забезпечення якісного інформування всіх зацікавлених осіб.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОПП Геосистеми та георизики повністю відповідає Критерію 9 за усіма підкритеріями: 9.1, 9.2, 9.3. Нормативно-правова база ЧНУ ім. Ю. Федьковича змістовна, інформативна, деталізована, структурована та зручна для користування. Вебсайти ЧНУ, географічного факультету, кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії та їх вебсторінки наповнені різноплановою структурованою інформацією для забезпечення якісного інформування всіх заінтересованих сторін і громадськості. ЕГ відзначає позитивною практикою, що на вебсайті кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії в зручному форматі розміщено таблицю пропозицій та результатів внесених змін до ОПП Геосистеми та георизики.

Недоліки

Суттєвих недоліків ОПП Геосистеми та георизики за Критерієм 9 не виявлено.

Рекомендації

З метою подальшого вдосконалення відповідності Критерію 9 «Прозорість та публічність» доцільно продовжувати системну роботу, спрямовану на підтримання та розвиток відкритості, доступності й зрозумілості інформації для всіх заінтересованих сторін освітнього процесу. Рекомендується забезпечити подальшу систематизацію та регулярну актуалізацію нормативно-правової бази, що регулює права й обов'язки учасників освітнього процесу, із чітким зазначенням дати оновлення та відповідальних структурних підрозділів, а також посилити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед здобувачів і науково-педагогічних працівників щодо змісту ключових положень цих документів. Доцільним є уніфікування та формалізація процедур громадського обговорення освітньої програми і змін до неї, зокрема шляхом застосування стандартних форм збору пропозицій, розширення кола залучених стейкхолдерів і системного архівування результатів обговорень із фіксацією впливу отриманих зауважень на зміст ОПП. Важливим напрямом удосконалення є подальша оптимізація структури вебсторінок освітньої програми, факультету та кафедри з метою забезпечення швидкого доступу до повного та актуального переліку інформації про ОПП, навчальні плани, силабуси, вибіркові компоненти, результати опитувань здобувачів і матеріали з акредитації. Доцільно також посилювати аналітичний компонент публікації результатів внутрішнього моніторингу якості освіти, демонструючи зв'язок між отриманим зворотним зв'язком і управлінськими рішеннями щодо вдосконалення освітнього процесу. Реалізація зазначених рекомендацій сприятиме не лише збереженню досягнутого високого рівня відповідності Критерію 9, а й подальшому розвитку культури прозорості, довіри та партнерської взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу та громадськістю.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток_до_звіту_ЕГ_Перелік_суттєвих_недоліків_51463.xlsx	YQU3TV9YCkaaYGiMnmIjHyAqhMmQy2DVUknNmH9eXII=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Пацева Ірина Григорівна

Члени експертної групи

Федорончук Наталя Олександрівна

Холодцько Анастасія Ростиславівна